

สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย
โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี



นงศ์พร ตีบปาละ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย
โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี



นงศ์พร ตีบปาละ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณบดีวิทยาลัยการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยพะเยา


.....
(ดร.น้ำฝน กันมา)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัก)

คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

พฤษภาคม 2558



กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยดีด้วยความกรุณา ช่วยเหลือ แนะนำอย่างดียิ่งจาก ดร.น้ำฝน กันมา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ในทุกด้าน ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี จึงการศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ พระครูพิธาน พิพัฒน์คุณ นายวุฒิชัย ผ่องใส และดร.สมัย กันหา ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้คำแนะนำ ตรวจสอบและปรับปรุงเครื่องมือวิจัย ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย ทุกโรงเรียนที่ให้ความอนุเคราะห์ สนับสนุนและให้ความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถาม จนทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ บิดา และครอบครัว ที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือเป็นกำลังใจตลอดมา จนทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่มีจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ขอมอบแต่ บิดา ครอบครัว ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นงศ์พร ตีบปาละ

เรื่อง: การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ผู้ศึกษาค้นคว้า: นางศพร ดีपालะ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2558

อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.น้ำฝน กันมา

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประชากรที่ใช้ ได้แก่ ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปีการศึกษา 2557 จำนวน 211 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าสถิติร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในภาพรวม 6 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้และด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านการนิเทศภายใน

2. ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ควรส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมพัฒนาในการนำหลักสูตรไปใช้ให้ถูกต้อง เหมาะสม และควรพัฒนาครูในด้านการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดให้เหมาะสม ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรส่งเสริม สนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ควรพัฒนา อบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ควรส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การวัดผลให้เป็นแนวทางเดียวกัน ด้านพัฒนาแหล่งเรียนรู้และห้องสมุด ควรส่งเสริมให้ครูให้นักเรียนใช้ห้องสมุดให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ควรสนับสนุนงบประมาณการจัดกิจกรรมการศึกษาแหล่งเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการศึกษาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ด้านการนิเทศภายใน ควรจะมีการกำกับและติดตามผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง จัดระบบและประเมินผลการนิเทศในสถานศึกษา สนับสนุนให้ครูมีภาคีนิเทศกันเองระหว่างชั้นเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดกิจกรรม

Title: Conditions Of THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE GENERAL SECTION, PRAPARIYATITAM SCHOOL, IN THE PROJECT OF ROYAL HRH PRINCESS MAHA CHAKRI SIRINTHON.

Author: Nongporn Tippala, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2015

Advisor: Dr.Namfon Gunma

Keywords: Academic Administration

ABSTRACT

The objective of this research was, to study and compare the academic administration of the general section, Prapariyatitam School, in the project of Royal HRH Princess Maha Chakri Sirindhon. The population and test used for this study were the teachers of the general section, Prapariyatitam School, in the project of Royal HRH Princess Maha Chakri Sirindhon, academic year 2015, a total of 211 persons, from 20 school. The tools used in this study were questionnaires and academic administration guidelines, which was divided into 5 levels. The data statically analyzed by using percentage, mean and standard.

1. The results showed that the academic administration of the general section, Prapariyatitam School, in the project of Royal HRH Princess Maha Chakri Sirindhon, overall top 6 was performed at a high level.

2. When considered each level, it reveal that the teaching and learning was the most practical and then followed by the library and learning center. And the supervision was the lowest level.



สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักการและทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ	9
สภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา.....	26
การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 6 ด้าน.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
กรอบแนวคิดในการวิจัย	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	54
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	57
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการ พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	65
5 บทสรุป	70
วัตถุประสงค์การวิจัย	70
วิธีดำเนินการวิจัย	70
สรุปผลการวิจัย	71
อภิปรายผลการวิจัย	73
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	85
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	86
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	96

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	4
2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามเพศ.....	54
3 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามอายุ.....	54
4 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามระดับการศึกษา.....	55
5 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามตำแหน่ง.....	55
6 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามประสบการณ์ ในการทำงาน	56
7 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามขนาดโรงเรียน .	56
8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปฏิบัติการบริหาร งานวิชาการ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้.....	57
9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการจัดการเรียน การสอน.....	58
10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงรายโรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปฏิบัติการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการวัดผล และประเมินผล 61
12	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปฏิบัติการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้..... 62
13	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปฏิบัติการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการนิเทศภายใน 63
14	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปฏิบัติการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำแนกการวิเคราะห์ รวมรายด้าน 6 ด้าน..... 64
15	แสดงแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้..... 65
16	แสดงแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการจัดการเรียน การสอน..... 66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
17	แสดงแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	67
18	แสดงแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการวัด และประเมินผล	68
19	แสดงแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้.....	68
20	แสดงแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการนิเทศภายใน....	69

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย.....	48



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 6 กำหนดว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาดังกล่าวนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน ซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษา คือ สถานศึกษาโดยเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุ ในเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติและตามนโยบายของรัฐ เป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่สามารถ ทำให้นโยบายของรัฐเห็นผลการปฏิบัติที่เป็นจริงเกิดขึ้นและมีหน่วยงานระดับสูงกว่าสถานศึกษา รับผิดชอบร่วมกัน ทั้งในระดับกระทรวง กรม กอง องค์การภาครัฐ และเอกชน ถึงแม้ว่า จะมีหน่วยงานหลายหน่วยงาน และหลายระดับรับผิดชอบร่วมกัน แต่สถานศึกษาถือว่าเป็นหน่วยงานที่สำคัญ เพราะเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการ การพัฒนาคุณภาพของเยาวชน ต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาหรือปฏิรูปการบริหารในสถานศึกษาโดยแท้จริงแล้ว งานบริหาร สถานศึกษานั้น ทั้งสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ภาระหน้าที่ของผู้บริหาร และงานที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติเหมือนกันทั้งสิ้น (จันทร์ธานี สงวนนาม, 2551, หน้า 147) ดังนั้น งานบริหารสถานศึกษาภายหลังการปฏิรูปการศึกษาจึงมี 4 ด้าน คือ วิชาการ งบประมาณ งานบริหารบุคคล และบริหารทั่วไป โดยถือว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นงานที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนงานอื่น ๆ นั้น แม้ว่า มีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญรองลงมา โดยเป็น งานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถิตชัย วรานนท์วินิช, 2553, หน้า 144-145) ขอบข่ายงานวิชาการมีทั้งหมด 8 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ทางการศึกษา (สมเดช สีแสง, 2550, หน้า 303-304) โดยงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ

การพัฒนานักเรียนโดยตรงและเป็นหัวใจหลักของงานวิชาการนั้น มีอยู่ 3 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน งานดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและต้องให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่เพื่อสามารถนำพาให้การปฏิบัติงานวิชาการประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ยึดเอางานวิชาการเป็นหลักในการบริหาร มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจะสามารถนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จได้ นับตั้งแต่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 และฉบับปรับปรุง 2553 ซึ่งจากการติดตามผลการใช้หลักสูตรความเข้าใจไม่ตรงกันในหลาย ๆ เรื่อง ทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลซึ่งปัญหาดังกล่าวได้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหามาเป็นระยะ ๆ มาโดยตลอด เพื่อสร้างความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะ สถานศึกษานั้นจะเป็นประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา จะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ ดังนั้น การบริหารงานวิชาการนับว่า เป็นบทบาทที่สำคัญสูงสุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารโรงเรียน โรงเรียนจะมีคุณภาพดี มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ (วิจิต บุญเลิศ, 2553, หน้า 3)

ในการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่า การจัดการศึกษาที่เป็นหลักสำคัญของคณะสงฆ์ไทย มี 3 แผนก คือ แผนกธรรม แผนกบาลี และแผนกสามัญ การศึกษาพระปริยัติธรรม ทั้ง 3 แผนก เป็นการศึกษาและการสอบสนามหลวงที่อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์แห่งองค์พระมหากษัตริย์ไทย ตั้งแต่อดีตเป็นลำดับมาจนถึงรัชกาลปัจจุบัน โดยที่การศึกษาพระปริยัติธรรม ทั้ง 3 แผนก เป็นการศึกษาที่คงคุณลักษณะและอัตลักษณ์เฉพาะตัว ในที่นี้จะกล่าวถึงโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เป็นโรงเรียนที่ให้โอกาสกับเยาวชนเพศชายเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยบวชเป็นพระภิกษุสามเณรเข้ามาเรียน และเพื่อเป็นการพัฒนาผลการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย มีโรงเรียนทั้งหมด 21 โรงเรียน มีผู้บริหาร 21 รูป ครูผู้สอน 225 รูป/คน มีนักเรียนทั้งหมด 2,832 รูป และจากรายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในปีการศึกษา 2556 โดยภาพรวมแล้วคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการบริหารงานวิชาการ ตลอดจนข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเพื่อเป็นการนำองค์การไปสู่ความสำเร็จ เพื่อเป็นการจรรโลงพระพุทธศาสนาให้ดำรงมั่นคงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. เพื่อศึกษาข้อแนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยสำรวจมุ่งเน้นศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย 6 ด้าน ดังนี้
 - 6.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
 - 6.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน
 - 6.3 ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - 6.4 ด้านการวัดและประเมินผล
 - 6.5 ด้านงานห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้
 - 6.6 ด้านการนิเทศภายใน

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปีการศึกษา 2557 รวมทั้งสิ้น 211 รูป/คน จาก 20 โรงเรียน ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	โรงเรียน	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
1	โรงเรียนพุทธศาสตร์ศึกษา	5
2	โรงเรียนวัดวิเชตรมณี	7
3	โรงเรียนเวียงแก่นวิทยา	6
4	โรงเรียนวัดเวียงชัยพิทยา	10
5	โรงเรียนพระธาตุเวียงฮ่อ	6
6	โรงเรียนวัดศรีแจ้งวิทยา	9
7	โรงเรียนวัดดงชัยพิทยา	10
8	โรงเรียนบุญเรืองวิทยา	12
9	โรงเรียนวัดแก่นเหนือวิทยา	11
10	โรงเรียนไชยสถานวิทยา	8
11	โรงเรียนวัดเจติย์หลวงวิทยา	14
12	โรงเรียนโสภณจริยธรรมวิทยา	9
13	โรงเรียนสันหนองบัววิทยา	12
14	โรงเรียนชยาภิวัดนันทวิทยา	15
15	โรงเรียนวัดป่าตาลใต้	13
16	โรงเรียนฝิ่งหมื่นวิทยา	12
17	โรงเรียนวัดหนองบัวพิทยา	12
18	โรงเรียนแม่คำวิทยา	11
19	โรงเรียนวัดอัมมาตย์วิทยา	17
20	โรงเรียนพุทธธวงค์วิทยา	12
รวมทั้งหมด		211

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

3.2 แนวทางการบริหารบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตั้งแต่เดือนกันยายน 2557 ถึงเดือน ธันวาคม 2557

นิยามศัพท์เฉพาะ

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. **การบริหารงานวิชาการ** หมายถึง การดำเนินงานกิจกรรมทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภายในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มจังหวัดเชียงราย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งเป็นงานหลักของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 1.3 ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 1.4 ด้านการวัดและประเมินผล
- 1.5 ด้านงานห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้
- 1.6 ด้านการนิเทศภายใน

2. **ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้** หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระวิชา ที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มจังหวัดเชียงรายเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะพึงได้เรียนรู้เพื่อพัฒนา ฝึกฝน อบรมผู้เรียนให้มีคุณภาพประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมถึงการนำหลักสูตรไปปฏิบัติใช้จริงในการเรียนการสอน โดยครอบคลุมตั้งแต่การเตรียมเอกสารประกอบหลักสูตร การเตรียมบุคลากรอาคารสถานที่

3. **ด้านการจัดการเรียนการสอน** หมายถึง การจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ แก่นักเรียน ตลอดจนการสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่โรงเรียนตั้งไว้

4. **ด้านสื่อพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา** หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ครูใช้เป็นตัวกลางถ่ายทอดความรู้ไปสู่นักเรียน ซึ่งอยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์และมีใช้สิ่งพิมพ์ หรือแม้กระทั่งสีหน้าท่าทาง วิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจง่าย เรียนรู้ได้รวดเร็ว เพลิดเพลิน และสนใจในการเรียนการสอน

5. **ด้านการวัดและประเมินผล** หมายถึง แหล่งรวบรวมความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถของนักเรียนที่ผ่านการเรียนการสอนตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดขึ้น เพื่อตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียนการสอน

6. **ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้** หมายถึง แหล่งรวบรวมข้อมูลทางวิชาการ ข่าวสารทันสมัยหลากหลาย และเหมาะสมกับนักเรียน เพื่อเป็นสถานที่ค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติมนอกห้องเรียนของครูและนักเรียนภายในโรงเรียน

7. **ด้านกาณ์นิเทศภายใน** หมายถึง การปรึกษาหารือ การประชุมการให้คำแนะนำ ระหว่างผู้บริหารกับครู และครูกับครู ภายในโรงเรียน และการที่ผู้บริหารสังเกตการณ์การสอน ในชั้นเรียนของครู รวมทั้ง การพาครูไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ และการสัมมนาวิชาการ เพื่อพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8. **ครู** หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

9. **การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา** หมายถึง การสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการประชาสัมพันธ์ให้และส่งเสริมชุมชนมีส่วนร่วม ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการจัดหาคู่มือ แนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามาบริการ และการประเมิน การใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

10. **การพัฒนากระบวนการเรียนรู้** หมายถึง การวางแผนในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนร่วมกับครูการควบคุมกำกับให้การจัดตารางสอนของครูเป็นไปตาม ความเหมาะสมของครูผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงาน และภูมิปัญญาท้องถิ่น

11. **การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา** หมายถึง การนำเอาแนวคิดวิธีการใหม่ ๆ เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ มาใช้ในการสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

12. **การพัฒนาห้องสมุดแหล่งเรียนรู้** หมายถึง การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน และห้องอินเทอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นในการเรียนการสอน

13. **การนิเทศภายใน** หมายถึง การดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษาอย่างเป็นระบบมีการติดตามและประเมินผล กระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา

14. **โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา** หมายถึง โรงเรียนที่วัดจัดตั้งขึ้นในสถานที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ดินของมูลนิธิทางพระพุทธศาสนาเพื่อให้นักศึกษาแก่ พระภิกษุ สามเณร ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

15. **โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** หมายถึง โรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ทราบข้อมูลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มีขนาดต่างกัน เพื่อนำมาวางแผนการบริหารจัดการดำเนินงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

2. ทราบข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งจะเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นการรวบรวมแนวคิดหลักการเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยลำดับเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญในการศึกษา ดังนี้

1. หลักการและทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ
 - 1.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 1.3 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
 - 1.4 ขั้นตอนการบริหารงานวิชาการ
 - 1.5 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารงานวิชาการ
2. สภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
3. การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 6 ด้าน ได้แก่
 - 3.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
 - 3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน
 - 3.3 ด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 3.4 ด้านการวัดและประเมินผล
 - 3.5 ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้
 - 3.6 ด้านการนิเทศภายใน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึง ความหมายของงานวิชาการ ความสำคัญของงานวิชาการและขอบข่ายของงานวิชาการตามลำดับ ดังนี้

หลักการและทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา งานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักที่ต้องปฏิบัติมีนักการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2545, หน้า 6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

ธนอมรัตน์ สิทธิเสณี (2550, หน้า 10) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานทุกอย่างภายในโรงเรียน การเรียนการสอนของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้การวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนการสอน การประกันคุณภาพ การวิจัย เพื่อส่งเสริม ปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดผลดีและมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2550, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีคุณภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

รุจิรี ภูสาระ และจันทราณี สงวนนาม (2545, หน้า 56) กล่าวว่า การบริหารการศึกษางานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับ การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาวิตา ธาธาตรีสุทธิ (2550, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า หมายถึง การบริหารงาน หรือการดำเนินงานทุกชนิดในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โรงเรียนในฐานะเป็นหน่วยปฏิบัติการที่มีหน้าที่และภารกิจโดยตรงในการจัดการศึกษา มีหน้าที่พัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณค่า และมีศักดิ์ศรี

จากความหมายของนักการศึกษาที่กล่าวมา สรุปความหมายของงานวิชาการได้ว่าการบริหารงานของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา ความสำคัญ ของงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง เป็นงานหัวใจหลักของสถานศึกษา

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง เป็นงานหัวใจหลักของสถานศึกษา โรงเรียนจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นสำคัญ ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานส่งเสริมการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพ และช่วยอำนวยความสะดวกแก่งานวิชาการ เป็นงานที่ทำให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว โดยถือว่างานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียนในเชิงคุณภาพและปริมาณ ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานที่มีความสำคัญรองลงมา และเป็นงานสนับสนุนสอดคล้องกับการศึกษาของ Smith and Other ในด้านการใช้เวลาในการบริหารงาน และการให้ความสำคัญของงานในสถานศึกษา งานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยแยกออกเป็น 7 ประเภท เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

อันดับ 1 การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40

อันดับ 2 การบริหารบุคลากร ได้แก่ ครู อาจารย์และเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 20

อันดับ 3 การบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20

อันดับ 4 การบริหารงานการเงิน คิดเป็นร้อยละ 5

อันดับ 5 การบริหารอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5

อันดับ 6 การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5

อันดับ 7 การบริหารงานทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 33) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. งานวิชาการเป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรมเจตคติและค่านิยมให้ผู้เรียนเป็นคนเก่งคนดีและมีความสุข ในการดำรงชีวิต ตลอดจนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม

2. งานวิชาการเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของโรงเรียน เมื่อโรงเรียนมีงานวิชาการมาก ปริมาณงานด้านอื่น ๆ ย่อมมีมากตามไปด้วย

3. งานวิชาการเป็นเครื่องกำหนดการจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน ไม่ว่าจะป็นในรูปของงบประมาณวัสดุครุภัณฑ์จะจัดให้ตามสัดส่วนของปริมาณงานวิชาการของโรงเรียน จะได้รับการจัดสรรงบประมาณมากน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณงานของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปริมาณงานด้านวิชาการ

4. งานวิชาการเป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของโรงเรียนการพิจารณาคุณภาพของโรงเรียน ต้องอาศัยทางด้านวิชาการของโรงเรียนโดยพิจารณาวิธีการและผลสำเร็จของครู ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นต้น

5. งานวิชาการเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการกระตุ้น และส่งเสริมให้ครูร่วมมือกันในการปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนอยู่เสมอ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้จักวางแผนการติดต่อสื่อสารการประสานงานการควบคุมบังคับบัญชาการ วินิจฉัยสั่งการ การมอบหมายงานให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการบรรลุ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพจากความสำเร็จของงานวิชาการดังกล่าวมา

สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา ผู้เรียน เป็นตัวกำหนดปริมาณงานของสถานศึกษา การจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน คุณภาพของโรงเรียนและเครื่องชี้วัดความสำเร็จความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการที่ผู้บริหารต้องจัดทำ ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การบริหารงาน วิชาการการจัดการเรียนการสอนการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ การวัด และประเมินผลการเรียน งานทะเบียนนักเรียน ไม่ว่าจะกิจกรรมใดที่สัมพันธ์กับการเรียนการสอน และทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ถือว่า งานนั้นเป็นงานในขอบเขตหน้าที่ ของผู้บริหารวิชาการ ขอบข่ายของงานวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 32) ได้กำหนดออกเป็น 12 งาน ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 3-4) กล่าวว่า ขอบข่ายของงานวิชาการ จะครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับการเรียน การสอน และการจัดการวัดผลและประเมินผล ขอบข่ายงานวิชาการ ประกอบด้วยงาน ต่อไปนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียด ของงาน ดังนี้

1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดปฏิทิน การศึกษา ความรับผิดชอบตามภาระหน้าที่ การจัดขั้นตอนและเวลาในการทำงาน

1.2 โครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร

1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอน ในแต่ละคาบของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้าและยึดโครงการสอนเป็นหลัก

2. การจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนิน ไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 การจัดตารางสอน เป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา

2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน ต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษาและความพร้อมของบุคลากร รวมถึงเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

2.4 การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้น ครูอาจใช้หนังสืออื่นประกอบหรือจากเอกสารที่ครูเตรียมเอง

2.5 การจัดปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าวิชาการเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการความก้าวหน้าของสังคม อุตสาหกรรม เป็นต้น

2.6 การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงานเป็นการให้นักเรียนนักศึกษา รู้จักนำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชา และอาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3. การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตรและโปรแกรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

3.1 สื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษานักเรียนนักศึกษา เน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือเอกสารสิ่งพิมพ์และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการให้นักเรียน นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวให้ครูเกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

4. การวัดผลและประเมินผล กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

รุจิรั ภูสาระ และจันทรานี สงวนนาม (2545, หน้า 59-60) กล่าวว่า งานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ควรประกอบด้วย

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วย

1.1 การศึกษาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรและการจัดระบบ

1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.3 สื่อการเรียนรู้

1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. การวิจัยในชั้นเรียน
3. การสอนซ่อมเสริม
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. การนิเทศภายในสถานศึกษา
6. การประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 1-70) กำหนดกรอบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลได้ 12 ด้าน คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศภายใน
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 ศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น

1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์

โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

1.4 การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ การใช้หลักสูตรอย่างเหมาะสม

1.5 การนิเทศการใช้หลักสูตร

1.6 การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

1.7 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.1 ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

2.3 จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ร่วมกันหรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

2.4 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

3.1 กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา

3.2 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.3 ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินผลตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติงานและผลงาน

3.4 จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่สถานศึกษากำหนด

3.5 พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4. การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.1 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ในภาพรวมของสถานศึกษา

4.2 ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แต่ละสาระ การเรียนรู้

4.3 ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนเผยแพร่ผลงาน การวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน งานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครั วองค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

5.1 ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ

5.2 ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน

5.3 จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนา งานวิชาการ

5.4 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาบุคคล ครอบครั ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น

5.5 ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. การพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้

6.1 สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ห้องถื่น ชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง

6.2 จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครั ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง

6.3 จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครั ว องค์กร หน่วยงาน และ สถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เข้าร่วมกัน

6.4 ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัด กระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. การนิเทศภายใน

7.1 จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

7.2 ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสมกับสถานศึกษา

7.3 ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา

7.4 ติดตามประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา

7.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

8. การแนะแนวการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 37) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติการแนะแนวการศึกษาไว้ ดังนี้

8.1 จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษาโดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน

8.2 ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา

8.3 ติดตามและประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา

8.4 ประสานความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาหรือเครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

9.1 จัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

9.2 กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

9.3 วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

9.4 ดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

9.5 ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

9.6 ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อประเมินคุณภาพของสถานศึกษา ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

9.7 ประสานงานกับสำนักงานรองรับมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพ การศึกษาในการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

10.1 การศึกษา สำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน

10.2 จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิดและเทคนิค ทักษะทางวิชาการเพื่อพัฒนา ทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น

10.3 การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการ ของสถานศึกษาและที่จัดโดยบุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

10.4 ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัวยุติธรรม ชุมชน

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 38) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นไว้ ดังนี้

11.1 ประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา

11.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 38) ได้กำหนด แนวทางการปฏิบัติการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษาไว้ ดังนี้

12.1 สำรวจและศึกษาข้อมูล การจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการ สนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการ การศึกษา

12.2 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการ และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้อยู่ ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

12.3 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวยุคใหม่ องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

กล่าวโดยสรุป ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ คือ การกำหนดขอบเขตของงานที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการเป็นระบบและมีคุณภาพ

จากขอบข่ายของการบริหารงานที่กล่าวมา จึงสรุปได้ว่า การบริหารงานมีขอบข่ายที่กว้างและคล้ายคลึงกัน ครอบคลุมใน 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศภายใน

ขั้นตอนการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักของสถานศึกษา และมีขอบข่ายค่อนข้างกว้าง หลักการบริหารงานวิชาการ จะแบ่งเป็นขั้นตอนของกระบวนการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. ขั้นตอนดำเนินการ เป็นการกำหนดนโยบายและวางแผนงานด้านวิชาการโดยมีงานต่อไปนี้

- 1.1 จัดทำแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 1.2 จัดสภาพงานวิชาการและวิธีการทำงาน
- 1.3 จัดครูอาจารย์เข้าสอน
- 1.4 จัดทำโครงการสอน
- 1.5 จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน
- 1.6 จัดตารางสอน
- 1.7 ปฐมนิเทศนักเรียน
- 1.8 การลงทะเบียนเรียน

2. ขั้นตอนดำเนินงาน เป็นขั้นที่จัดและดำเนินการ รวมทั้งการควบคุมดูแลให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ให้

2.1 การดำเนินงานการสอนตามหลักสูตร โดยการดูแลให้การสอนเป็นไปตามโครงการสอนในแต่ละวิชา เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ

2.2 การดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรทางวิชาการให้แก่การจัดโครงการสอนซ่อมเสริม โครงการส่งเสริมเด็กเรียนดี โครงการส่งเสริมการค้นคว้าด้วยตนเอง การจัดชุมนุมต่าง ๆ ลูกเสือเนตรนารี มีการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ตลอดจนการให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จัดให้มีห้องสมุดโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้า

2.3 งานเกี่ยวกับการบริการการส่งเสริมให้มีการบริการเกี่ยวกับสื่อการเรียน เพื่อช่วยเหลือครูในด้านการศึกษาและอุปกรณ์ต่าง ๆ มีการจัดรวบรวมเอกสารคำสอน คู่มือ

รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น อาคารสถานที่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

3. ส่งเสริมและติดตามผลในด้านวิชาการเพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนาและประเมินผลงานด้านวิชาการ ดังนี้

3.1 ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ

3.2 สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานทางวิชาการ ได้แก่ การกำหนด จุดหมายและนโยบายที่เหมาะสมกับโรงเรียน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

3.3 ริเริ่มและสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานด้านวิชาการ

3.4 จัดบรรยายทางวิชาการในสถานศึกษาเช่นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ด้านวิชาการ

3.5 จัดให้คณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ

3.6 จัดตั้งคณะทำงานทางวิชาการขึ้น ลักษณะของคณะอาจจัดรวมกัน เป็นคณะครูในแผนกเดียวกัน มารวมกันทำงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3.7 ส่งเสริมให้จัดตั้งชุมนุมหรือชมรมทางวิชาการ เพื่อจัดกิจกรรมและเผยแพร่ งานด้านวิชาการ

3.8 ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมประชุมสัมมนาฝึกอบรม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน ความรู้และเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ

3.9 ส่งเสริมให้ศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

สรุปว่า การบริหารงานวิชาการ มีขั้นตอน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนก่อนดำเนินการ เป็นการกำหนดนโยบายและวางแผนงานด้านวิชาการ ขั้นตอนดำเนินการ เป็นการทำตาม นโยบายที่กำหนด และขั้นส่งเสริมและติดตามผล เป็นการส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนา และประเมินผลงานด้านวิชาการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตร อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่ง ของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงาน ด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุน ให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ ในการบริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของ

หลักสูตรกิจกรรมการบริหารงานวิชาการจะเปลี่ยนแปลงได้ตามสาระสำคัญของหลักสูตร และนโยบายการบริหารของหน่วยงานระดับกรม เช่น การเร่งรัดในการพัฒนาคุณภาพ การบริหาร การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การเรียนการสอน การนิเทศและการประเมินคุณภาพ ภายใน ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เป็นต้น กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้นอกจากจะส่งผลโดยตรงต่อนักเรียนแล้วยังส่งผลต่อการบริหาร การศึกษาเป็นต้นกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ นอกจากจะส่งผลโดยตรงต่อนักเรียนแล้ว ยังส่งผล ต่อการบริหารการศึกษาในระดับชาติอีกด้วย การดำเนินกิจกรรมทางวิชาการจึงต้องอาศัย ความร่วมมือจากทุกฝ่ายลำพังผู้บริหารสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียวไม่สามารถจะเป็นผู้นำได้ ในทุกเรื่อง ในการบริหารงานวิชาการจึงจำเป็นที่คณะครูที่มงานหรือแม้แต่คณะกรรมการบริหาร สถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็นการวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบและประเมินผลทั้งนี้เพื่อประสิทธิผล ของการบริหารงานวิชาการทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณที่มีต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ สมรรถภาวะ ของผู้บริหารเป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการบริหาร การที่ผู้บริหารได้มีความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ของการบริหารสถานศึกษาจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้การจัดการศึกษาสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้บริหารเป็นเสาหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อหน่วยงาน ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และต่อผลงาน อันเป็นส่วนรวม คุณภาพและบทบาทของผู้บริหารมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคุณภาพ ของสถานศึกษา รวมทั้งมีผลสะท้อนต่อผลงานและวิธีปฏิบัติงานของสถานศึกษาแต่ละแห่ง เป็นอันมาก

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

การบริหารหลักสูตรเป็นความรับผิดชอบการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการจึงต้องอาศัย ความร่วมมือจากทุกฝ่าย ลำพังสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียวไม่สามารถจะเป็นผู้นำได้ในทุกเรื่อง ในการบริหารงานวิชาการจึงจำเป็นที่คณะครู ที่มงาน หรือแม้แต่คณะกรรมการบริหาร สถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็นการวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบและประเมินผล ทั้งนี้เพื่อประสิทธิผล ของการบริหารงานวิชาการทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณที่มีต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ สมรรถภาวะ ของผู้บริหาร เป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการบริหาร การที่ผู้บริหารได้รับความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของการบริหารสถานศึกษาจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้การจัดการศึกษาสำเร็จลุล่วงไป ด้วยดี ผู้บริหารเป็นเสาหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อหน่วยงาน ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และต่อผลงานอันเป็นส่วนรวม คุณภาพและบทบาทของผู้บริหารมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด กับคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งมีผลสะท้อนต่อผลงานและวิธีปฏิบัติงานของสถานศึกษา แต่ละแห่งเป็นอันมาก

การบริหารหลักสูตรเป็นความรับผิดชอบและบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะจัดทำ และพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้ดีที่สุดการบริหารหลักสูตร มีจุดมุ่งหมายหลัก เพื่อการศึกษาและโดยที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เปิดศักราชใหม่ให้กับการบริหาร หลักสูตร โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในทุก ๆ ด้าน จึงนับเป็น การเปิดศักราชแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริงให้กับเด็กและเยาวชนไทย ที่ตั้งอยู่บนหลักของ การเรียนรู้ที่ดำเนินถึงชีวิตและความเป็นจริงที่ผู้เรียนจะต้องเผชิญอยู่ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ตลอดจนสภาพแวดล้อมในทุกมิติที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชีวิตของผู้เรียน

การบริหารหลักสูตร หมายถึง การจัดการและการดำเนินการ การควบคุม ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้ตอบสนองต่อจุดหมายหรือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยใช้ทรัพยากรการบริหารที่มีอยู่อย่างจำกัดในสถานศึกษานั้น ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุดในขณะเดียวกัน การบริหารหลักสูตรให้ประสบผลดี จึงต้องเอาจุดหมายหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในแต่ละระดับเป็นเป้าหมายนั้น จะเห็นได้ว่าการบริหารหลักสูตรจะเกี่ยวข้องกับบุคคลและกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาหลาย ๆ ด้าน ดังนั้น การบริหารหลักสูตรจึงเป็นการให้ความรู้ จัดให้มีการอำนวยความสะดวก ส่งเสริมให้ใช้ ควบคุมดูแลและประเมินผลในเรื่องที่ครอบคลุมหรือสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมให้บรรลุ เป้าหมายของหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การวางแผนบริหารหลักสูตร
2. ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดหาวัสดุหลักสูตร และการแปลงหลักสูตรไปสู่ การสอน
3. การรับนักเรียน การจัดชั้นเรียน การจัดแผนการเรียน การจัดทำตารางเรียนและ ตารางสอน การใช้อาคารสถานที่ งบประมาณทางวิชาการ การเลือกแบบเรียน การใช้ ทรัพยากรและแหล่งความรู้ในท้องถิ่น และการประเมินผลการเรียน เป็นต้น
4. งานบริการเสริมงานวิชาการ สื่อการสอนและห้องสมุด การแนะแนว การพัฒนา บุคลากรทางการสอน การนิเทศ การพัฒนาและปรับปรุงทางวิชาการ
5. การพัฒนางานวิชาการและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการ และการนำไปใช้ในการจัดการเรียน การสอนตามที่มีมุ่งหมายไว้
2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ครู นักเรียน วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น

3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียน ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

สังต์ อุทรานันท์ (2532, หน้า 182) ให้ความเห็นว่า หลักสูตรที่ดีควรประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ

1. เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร
2. จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการการสอน
5. การเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการในชุมชน
6. การประเมินผล

สังต์ อุทรานันท์ ให้ความเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรมีความครอบคลุมถึงการร่างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ และการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นด้วย การใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตรนั้น เป็นกระบวนการอันหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร โดยได้จัดลำดับขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
3. การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ
4. การกำหนดมาตรการวัดและการประเมินผล
5. การนำหลักสูตรไปใช้
6. การประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ธำรง บัวศรี (2544, หน้า 6) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้น เพื่อแสดงถึงจุดหมายการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมและมวลประสบการณ์ ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้รวมถึงกิจกรรมนอกหลักสูตร สิ่งที่สังคมมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับวิถีทางต่าง ๆ เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

ชูศรี สุวรรณโชติ (2544, หน้า 41) ได้สรุปความหมายไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทุกชนิดที่ครูจัดอย่างสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเจริญงอกงาม

สุราษฎร์ พรหมจันทร์ (2550, หน้า 15) กล่าวว่า หลักสูตร คือ โครงการในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ได้วางไว้

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2550, หน้า 15) ได้อธิบายความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะและเจตคติ ค่านิยม พัฒนานักเรียนในทุก ๆ ด้าน และเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืนก้าวหน้า บุคคลที่นำพาส่งเหล่านี้ให้ประสบผลสำเร็จก็คือ ครู นั่นเอง

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) สรุปความหมายของหลักสูตรให้จดจำได้ง่ายตามอักษรย่อ SOPEA ดังนี้

1. Curriculum as Subjects and Subject Matter: หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาวิชาที่เรียน
2. Curriculum as Objectives: หลักสูตร คือ จุดหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ
3. Curriculum as Plans: หลักสูตร คือ แผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังให้นักเรียน
4. Curriculum as Learner's Experiences: หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่โรงเรียนจัดให้
5. Curriculum as Educational Activities: หลักสูตร คือ กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับนักเรียน (วันเพ็ญ วรณโกมล, 2551, หน้า 3)

Trump and Miller (1980, p. 12 อ้างอิงใน สมวงษ์ แปลงประสพโชค, 2544) ได้ให้ความหมายว่า หลักสูตร คือ กิจกรรมการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ ที่เตรียมการไว้และจัดให้แก่เด็กนักเรียนหรือระบบโรงเรียน

Oliva ได้นำคำนิยามต่าง ๆ ของหลักสูตรมาเรียบเรียงไว้ ดังนี้
หลักสูตร คือ

1. สิ่งที่ใช้สอนในโรงเรียน
2. ชุดวิชาที่เรียน (Set of Subject)
3. เนื้อหา (Content)
4. โปรแกรมการเรียน (Program of Studies)
5. ชุดของสิ่งที่ใช้ในการเรียนการสอน (Set of Materials)
6. ลำดับของกระบวนวิชา (Sequence of Courses)
7. กระบวนวิชาที่ศึกษา (Course of Study)
8. ทุกสิ่งที่สอนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่โรงเรียนเป็นผู้จัด
9. ทุกสิ่งที่กำหนดขึ้นโดยบุคคลในโรงเรียน
10. ลำดับของกิจกรรมในโรงเรียนที่ดำเนินการโดยผู้เรียน
11. ประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งเกิดจากระบบการจัดการของโรงเรียน

จากความหมายของหลักสูตรที่กล่าวมา จึงสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง จุดหมาย และเนื้อหาสาระวิชา ตามที่คณะสงฆ์ไทยกำหนดให้โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ เพื่อพัฒนา ฝึกฝน อบรมผู้เรียน ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรที่ตั้งไว้

ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นกระบวนการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในการนำหลักสูตรไปสู่โรงเรียนและจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่ายในสถานศึกษา เช่น ผู้บริหาร สถานศึกษาเกี่ยวข้องในด้านการบริหารและบริการหลักสูตร การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ครูผู้สอนเกี่ยวข้องในด้านการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร ถ้าหากว่า การนำหลักสูตรไปใช้ดำเนินไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ดีพอ ความล้มเหลวของหลักสูตรเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เพราะฉะนั้นการนำหลักสูตรไปใช้ จึงมีความสำคัญที่บุคคลผู้เกี่ยวข้องจะต้องทำความเข้าใจกับวิธีการขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า การนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้

วันเพ็ญ วรรณโกมล (2551, หน้า 107) สรุปความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ว่า หมายถึง การแปลงเจตนารมณ์ของหลักสูตรจากเอกสารหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติที่มีเป้าหมาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครอบคลุม อุปกรณ์ เทคโนโลยี สภาพแวดล้อม การจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม ตลอดจน การวัดและประเมินผลหลักสูตร ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ครบวงจร รายงานการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของประเทศในภูมิภาคเอเชีย (APEID) ได้กล่าวถึง การนำหลักสูตรไปใช้ว่า มีความหมายครอบคลุมตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตรไปจนถึงการอบรมครูผู้สอนให้เป็นผู้มีสมรรถนะที่จำเป็น พร้อมทั้งจะนำหลักสูตรไปใช้ให้ได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สุมิตร คุณากร (2540) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นกระบวนการที่ทำให้หลักสูตรกลายเป็นการปฏิบัติจริง และเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร โดยมีกิจกรรมที่จะกระทำได้ 3 ประเภท คือ

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน
2. การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร
3. การสอนของครู

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553, หน้า 263) สรุปไว้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในอันที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นดำเนินไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย นับแต่การเตรียมบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

สงัด อุทรานันท์, 2532, หน้า 24 อ้างอิงใน บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2553, หน้า 262) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ว่า เป็นขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอนในห้องเรียน ได้แก่ การจัดเอกสารประกอบหลักสูตร การเตรียมบุคลากร การบริหารและบริการหลักสูตร และการนิเทศการใช้หลักสูตร

ธำรง บัวศรี (2544, หน้า 6) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนสำหรับสอนเป็นประจำทุก ๆ วัน

George A. Beauchamp ได้ให้ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ว่า หมายถึง การนำหลักสูตรไปปฏิบัติโดยประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญที่สุด คือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ครูได้มีการพัฒนาการเรียนการสอน

จากความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ที่กล่าวมา จึงสรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรไปปฏิบัติใช้จริงในการเรียนการสอน โดยครอบคลุมตั้งแต่การเตรียมเอกสารประกอบหลักสูตร การเตรียมบุคลากร อาคารสถานที่

บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง จึงจำเป็นที่ทุกคนและทุกฝ่ายจะต้องรู้และตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตน และต้องร่วมมือกันปฏิบัติงานให้สอดคล้องและเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน และบทบาทของบุคคลของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้มีดังนี้ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา คือ จัดแผนการเรียน จัดตารางสอน จัดครูเข้าสอน จัดครูสอนแทน จัดองค์กรและระบบการบริหารงานวิชาการ ประเมินผลระดับสถานศึกษา นิเทศ ควบคุม และติดตามผล เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ จัดเตรียมอาคารสถานที่จัดการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา จัดสรร และสนับสนุนงบประมาณ จัดทรัพยากร แหล่งเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวก และส่งเสริมและให้กำลังใจผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเลี้ยง ทุมทอง ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หลักสูตร ดังนี้

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่โรงเรียนใช้อยู่อย่างชัดเจน
2. ให้บริการวัสดุ และสื่อการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ แก่ครู

3. ดำเนินการนิเทศ และติดตามผลการใช้หลักสูตรภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ บทบาทของครูผู้สอนในฐานะที่เป็นผู้ใช้หลักสูตรโดยตรงมีส่วนที่จะช่วยสนับสนุนให้การใช้หลักสูตรภายในโรงเรียนมีประสิทธิภาพได้ ดังนี้ คือ ทำการศึกษาหลักสูตรเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ตนเองใช้อยู่อย่างชัดเจน ทำการสอนให้ถูกต้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่ใช้อยู่ และพยายามคิดค้นหาวิธีการที่เหมาะสม หรือวิธีการที่มีประสิทธิภาพสำหรับการใช้หลักสูตรที่ตนเองเป็นผู้ใช้

สรุปว่า บุคลากรทุกฝ่ายภายในสถานศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรไปใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการจัดแผนการเรียนรู้อำนวยความสะดวกต่าง ๆ และส่งเสริมให้กำลังใจสนับสนุนในการใช้หลักสูตร ส่วนครูมีบทบาทโดยตรงในการใช้หลักสูตรควรศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจและทำการสอนให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

สภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของการศึกษาคณะสงฆ์ เป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของพระสงฆ์ (พระราชวรมุณี, 2521, หน้า 355) ซึ่งมีมูลเหตุสืบเนื่องมาจากการจัดตั้งโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษาและบาลีวิสามัญศึกษาล้านักเรียนวัด กล่าวคือ ภายหลังจากที่การศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่ง คือ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และสภาการศึกษา มหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2432 และ พ.ศ. 2484 ตามลำดับ ได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้น ทางมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงได้จัดแผนกมัธยมขึ้นมา เรียกว่า โรงเรียนบาลีมัธยมศึกษา กำหนดให้การเรียนบาลี นกัธรรม และความรู้ชั้นมัธยม โดยรับผู้ที่สำเร็จชั้นประถมปีที่ 4 ต่อมาเมื่อโรงเรียนบาลีมัศึกษานี้ได้แพร่ขยายออกไปยังต่างจังหวัดหลายแห่ง มีพระภิกษุและสามเณรเรียนกันมาก ทางคณะสงฆ์โดยองค์การศึกษา จึงได้กำหนดให้เรียกชื่อโรงเรียนประเภทนี้ใหม่ว่า โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษาล้านักเรียนวัด โดยมีมติคณะสังฆมนตรีและกระทรวงศึกษาธิการ ก็ได้ออกระเบียบกระทรวง ให้โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษาล้านักเรียน เปิดทำการสอบสมทบในชั้นตัวประโยค คือ ชั้นประถมปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา และเมื่อสอบได้แล้วก็จะได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้พระภิกษุและสามเณรเรียนกันมาก โรงเรียนประเภทนี้จึงได้แพร่หลายออกไปยังจังหวัดต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง จนทำให้ทางการคณะสงฆ์เกรงว่า การศึกษาธรรมและบาลีจะเสื่อมลง เพราะพระภิกษุและสามเณรต่างมุ่งศึกษาวิชาทางโลกมากเกินไป เป็นเหตุให้ต้องละทิ้งการศึกษาธรรมและบาลี แต่ทางการคณะสงฆ์ก็ได้พิจารณาเห็นความจำเป็นของการศึกษาวิชาในทางโลก (แผนกสามัญศึกษา)

ดังนั้น แม่กองบาลีสนามหลวง พระธรรมปัญญาบดี (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ฟันชูตินุโธ) จึงได้ตั้งคณะกรรมการ ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีขึ้นใหม่ มีวิชาบาลี วิชาธรรม และวิชาทางโลก เรียกว่า บาลีศึกษา สามัญศึกษา และปริทัศน์ศึกษา และไปประกาศเมื่อ พ.ศ. 2507 พร้อมกับได้ยกเลิกระเบียบของคณะสังฆมนตรี ว่าด้วยการศึกษาของโรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษา สำนักเรียนวัด และกำหนดให้พระภิกษุสามเณร เรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีที่คณะสงฆ์ได้จัดขึ้นใหม่ แต่ต่อมา การตั้งสำนักเรียนตามแบบโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลีใหม่นี้มีจำนวนน้อย นักเรียนก็นิยมเรียนกันน้อยมาก เพราะพระภิกษุสามเณรส่วนใหญ่ออกใจที่จะเรียน โดยได้รับประกาศนียบัตรจาก กระทรวงศึกษาธิการอยู่ ดังนั้น นักเรียนในโรงเรียนดังกล่าว จึงได้รวมกันเข้าลงชื่อกัน เป็นนักเรียนโรงเรียนราษฎร์ของวัดซึ่งตั้งขึ้น โดยระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ สัมผัสสอบเทียบ และเข้าเป็นนักเรียนศึกษาผู้ใหญ่ ทำให้การศึกษาของคณะสงฆ์ในช่วงระยะนั้นเกิดความสับสน (กรมการศาสนา, 2521, หน้า 7-9) ในขณะเดียวกันได้มีผู้แทนราษฎรได้ยื่นเรื่องขอให้ กระทรวงศึกษาธิการ เปิดการสอบสมทบในชั้นตัวประโยคให้แก่พระภิกษุสามเณร แต่กรรมการศาสนาร่วมกับกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาถึงความเห็นร่วมกันว่า ควรจะตั้งโรงเรียนขึ้นประเภทหนึ่ง เพื่อสนองความต้องการของพระภิกษุสามเณร โดยให้เรียน ทั้งวิชาธรรมและวิชาสามัญศึกษาควบคู่กันไป โดยไม่มีการสอบสมทบแต่ให้กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการสอบเอง และโดยพระปรารภของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (จวน อุฏฐายีมหาเถระ) “การศึกษาทางโลกเจริญก้าวหน้ามากขึ้น ตามความเปลี่ยนแปลงของโลก การศึกษาพระปริยัติธรรมก็จำเป็นต้องอนุวัตไปตาม ความเปลี่ยนแปลงของโลกบ้าง จึงเห็นสมควรที่จะมีหลักสูตรในการเรียนพระปริยัติธรรม เพิ่มขึ้นอีกแผนกหนึ่ง คือ หลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ศึกษา ได้มีโอกาสบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ได้ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป” กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาขึ้น เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2514 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2535-พ.ศ. 2545 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะ ให้การศึกษาในโรงเรียนดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนจักร และฝ่ายบ้านเมือง กล่าวคือ ทางฝ่ายศาสนจักรก็จะได้ศาสนทายาทที่ดี มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อย่างแท้จริง เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ ดำรงอยู่ในสมณธรรม สมควรแก่ภาวะ สามารถ อารงและสืบต่อพระพุทธศาสนาให้เจริญสถาพรต่อไป และถ้าหากพระภิกษุสามเณรเหล่านี้ ลาลึกษาไปแล้ว ก็สามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐได้ หรือเข้ารับราชการ สร้างประโยชน์ให้ก้าวหน้าให้แก่ตนเองและบ้านเมืองสืบต่อไปด้วยเช่นกัน ในระยะเริ่มแรก

มีเจ้าอาวาส 51 แห่ง รายงานเสนอจัดตั้งต่อกรมการศาสนา (คู่มือการปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา; วิชัย ธรรมเจริญ, 2541, หน้า 3-4) แต่เดิมโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันสังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และศึกษาหลักสูตรพระปริยัติธรรม (บาลี, ธรรมวินัย และศาสนปฏิบัติ) ภายใต้กฎกระทรวง ว่าด้วย สิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 ลงนามโดย นายอดิศักดิ์ โพธารามิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2548

ปัจจุบันโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อยู่ในกำกับของมหาเถรสมาคม โดยมีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นผู้รับผิดชอบ ได้ประกาศใช้ระเบียบ ว่าด้วยการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พุทธศักราช 2554 มีคณะกรรมการเรียกว่า คณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2555 ได้ออกประกาศคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งปีการศึกษา 2557 มีโรงเรียนทั้งสิ้นจำนวน 406 โรงเรียน มีนักเรียนจำนวน 71,892 รูป การศึกษาพระปริยัติธรรม เป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างรากฐานอันมั่นคงต่อการสืบทอดพระพุทธศาสนา เพราะการที่พระภิกษุสามเณรได้ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจะเป็นที่ยอมรับว่า เป็นผู้ทรงภูมิธรรมและเป็นผู้นำทางปัญญาของประชาชนอย่างแท้จริง

ความเป็นมาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย ระเบียบโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2534 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย ระเบียบโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2535 โดยให้อยู่ในความควบคุมดูแลของกรมการศาสนา เพื่อจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนที่บวชเรียนในพระพุทธศาสนา ทำให้คณะสงฆ์ได้ดำเนินการด้านการศึกษามากขึ้น กรมการศาสนาจึงได้จัดตั้งกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาขึ้นตามภาคต่าง ๆ เพื่อแบ่งเบาภาระและช่วยควบคุมดูแลกันเอง โดยมีพระสงฆ์เป็นผู้ควบคุมดูแล ภาคเหนือตอนบนประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ น่าน ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน และเชียงใหม่ เป็นกลุ่มที่ 8 เรียกชื่อว่า “กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 8” โดยมีประธานกลุ่มฯ เป็นหัวหน้าบริหารงานในกลุ่มนั้น ๆ และต่อมาปี พ.ศ. 2546 ได้มีการแบ่งส่วนราชการแผ่นดิน แยกกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการออกเป็น 2 ส่วน คือ กรมการศาสนาและสำนักงาน

พระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยให้กรมการศาสนาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย อยู่ในกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 6 ซึ่งมีจังหวัดพะเยา แพร่ น่าน และลำปาง อยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยยึดเอาการปกครองของคณะสงฆ์ภาค 6 เป็นที่ตั้ง เพื่อความสะดวก รวดเร็วในการบริหารจัดการ และโดยการกำกับดูแลของสำนักโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปีการศึกษา 2557 มีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 59 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 7,580 รูป จำนวนครู ทั้งหมด 835 รูป/คน

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 6 ด้าน

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้มี การจัดทำหลักสูตรขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทยพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่นคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยแนวปฏิบัติ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 34) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สาระแกนกลางกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสถานภาพปัญหาและความต้องการของสังคมชุมชนและท้องถิ่น

1.2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานะภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

1.4 นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม

1.5 นิเทศการใช้หลักสูตร

1.6 ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

1.7 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

จากแนวปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาดังกล่าวมาจะเห็นได้ว่าผู้บริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดหาคู่มือแนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามาบริการแก่ครูร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง นิเทศการใช้หลักสูตร ติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องดำเนินงานตามวัตถุประสงค์เป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นหน้าที่หลักและสำคัญยิ่งของบุคลากรทางการศึกษา ธเนศ ขำเกิด (2541 , หน้า 28) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ว่า ความสำคัญของการเรียนรู้ไม่ได้อยู่ที่ตัวเนื้อหาแต่อยู่ที่กระบวนการเรียนรู้ (Process) เป็นการเรียนรู้วิธีที่เรียน (Learn how to Learn) และคุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่เป็นผลผลิตจากกระบวนการดังกล่าว คือ การเป็นบุคคลที่มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียนมีวิธีการเรียนรู้ที่เป็นระบบมีทักษะทางสังคมสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นมีทักษะการสื่อสารมีทักษะในการแก้ปัญหาได้ในทุกสถานการณ์และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 34) ได้กล่าวถึงแนวการปฏิบัติในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญสถานการณ์การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง การส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกันปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้ โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันหรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมจากแนวปฏิบัติในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวมา จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารจะต้องวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับครู ควบคุมกำกับให้การจัดตารางสอนของครูเป็นไปตามความเหมาะสมของครู มีการจัดเตรียมการสอนและบันทึกการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนทำโครงการและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

การเรียนการสอน (Instruction) เป็นคำที่มักใช้คู่กันเรียกรวมกันว่า การเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะคำทั้งสองมีความสัมพันธ์กันทั้งการสอนและการเรียนต่างเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกันในการจัดการเรียนการสอนผู้สอนต้องศึกษาเป้าหมายและปรัชญาของการจัดการเรียนรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการและผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด แล้วพิจารณาเลือกนำไปใช้ออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและศักยภาพของผู้เรียน ดังนั้น ในเนื้อหาสาระเดียวกันผู้สอนแต่ละโรงเรียนย่อมมีการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันได้ มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

นวลจิตต์ ชาวศิริพิงค์ (2544, หน้า10) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเรียนการสอน คือ การจัดการบรรยากาศ กิจกรรม สื่อ สถานการณ์ ฯลฯ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ครูจึงจำเป็นที่จะต้องรู้จักผู้เรียนอย่างรอบด้าน และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปเป็นพื้นฐานการออกแบบหรือวางแผนการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับผู้เรียน

สุราษฎร์ พรหมจันทร์(2550,หน้า15) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนนั้น มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ถาวรให้แก่ผู้เรียน การเรียนรู้เกิดขึ้นโดยตัวผู้เรียนเอง ครูเป็นแต่เพียงผู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็วขึ้นเท่านั้น การเรียนการสอนจึงเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งในกระบวนการทางการศึกษาในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 53) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้ เช่น การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างสอน

การทดสอบ เป็นต้น รวมทั้งความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูในการให้ความช่วยเหลือแนะแนวแก่ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการให้กำลังใจ ให้ความรักและความเอาใจใส่ด้วย

สมุน อมรวิวัฒน์ (2544) ได้อธิบายความหมายไว้ว่า การเรียนการสอน คือ สถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่

1. ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับสิ่งแวดล้อม และครูกับนักเรียนกับสิ่งแวดล้อม
2. ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่
3. ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553, หน้า 2) กล่าวว่า การเรียนการสอน คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนด ซึ่งต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน

จากความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่กล่าวมา จึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน คือ การจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ แก่นักเรียน ตลอดจนการสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่โรงเรียนตั้งไว้

3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528, หน้า 28) ได้กล่าวถึงสื่อการสอนว่า เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจและเกิดการเรียนในบทเรียนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 36) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ
2. ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนและการพัฒนาทางด้านวิชาการ
3. จัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาทางด้านวิชาการ
4. ประสานความร่วมมือในการผลิตจัดหาพัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น
5. การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากแนวปฏิบัติในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาดังกล่าว ผู้บริหาร

จะต้องสำรวจความต้องการของครูในการใช้วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน จัดหาวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนมาบริการอำนวยความสะดวกแก่ครู ส่งเสริมให้ครูได้มีการคิดค้นและผลิตวัสดุสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และควบคุมกำกับให้ครูได้ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

สื่อการเรียนการสอน (Instructional Media) เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ได้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร สื่อเป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้ ความคิด เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน สื่อการเรียน การสอนที่ใช้กันมาก คือ ภาษาพูด และภาษาเขียน ต่อมาได้มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ ในปัจจุบันจะพบว่า มีสื่อการเรียนการสอนมากมายหลายชนิด เพราะถือว่า สื่อการเรียนการสอน คือ มือที่สามของครู ช่วยให้ครูสอนได้สนุก และมีประสิทธิภาพ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ ความหมายของสื่อการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

สุราษฎร์ พรหมจันทร์ (2550, หน้า 101) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน คือ สิ่งต่าง ๆ ที่ใช้เป็นตัวกลางในกระบวนการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ระหว่างผู้ส่งกับผู้รับ (ครูกับผู้เรียน) ซึ่งอาจเป็นคำพูด เขียน รูปภาพ สัญลักษณ์ หรือแม้กระทั่งสีหน้าท่าทาง

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2550, หน้า 130) ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนการสอนว่า เป็นตัวกลาง ตัวช่วย ในการให้ข้อมูลความรู้หรือสิ่งบอกกล่าวแก่ผู้เรียน แต่การใช้สื่อการเรียน การสอนให้ได้ผลนั้น ต้องตรงกับจุดประสงค์เนื้อหา และกิจกรรมของบทเรียน อีกทั้งยังต้องใช้ อย่างประหยัด และคุ้มค่าอีกด้วย เป็นการรวมการวัดหลายทาง ๆ โดยอาศัยข้อมูล หรือรายละเอียดจากการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบ ประกอบการพิจารณา การประเมินผลแต่ละครั้ง จะประกอบด้วยผลการวัดที่ได้จาก กระบวนการต่าง ๆ เกณฑ์การพิจารณา และการตัดสินใจ เป็นการชี้ขาดหรือสรุปผล การเปรียบเทียบผลของการวัดกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

T. Newby และคณะ ให้คำจำกัดความคำว่า Instructional Media ไว้ ดังนี้ Channels of Communication that Carry Messages with an Instructional Purpose; the Different Ways and Means by which Information Can be Delivered to Learner ซึ่งสรุปเป็น ภาษาไทยได้ว่า ช่องทางต่าง ๆ ของการสื่อสาร ซึ่งนำพาสารต่าง ๆ ไปตามวัตถุประสงค์ ของการเรียนการสอน ด้วยเส้นทางและวิธีการที่สามารถนำพาสารสนเทศไปนำเสนอให้ถึงผู้เรียนได้

4. ด้านการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมทางวิชาการที่จะทำให้ ทราบว่า การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้มากน้อย เพียงใด มีปัญหา มีอุปสรรค มีข้อบกพร่องและมีข้อจำกัดในเรื่องใดอย่างไรอื่นจะเป็นแนวทาง

ไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 35) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติในด้านการวัดผลและประเมินผล ดังนี้

1. กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผล การเรียนการสอน โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการ การปฏิบัติและผลงาน
4. จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์ และผลการเรียน จากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
5. พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานจากแนวทางในการปฏิบัติ ในด้านการวัดผลประเมินผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารจะต้องดำเนินการวางแผน และกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลร่วมกับครู และฝ่ายวิชาการ ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครูเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตรวัดผล และประเมินผลตามสภาพจริงจัดประชุมอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถในการสร้าง เครื่องมือวัดผลและประเมินผลและควบคุมติดตามการประเมินผลและนำมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

ภาวิตา ธาราตรีสุทธิ (2550, หน้า 81-82) ได้สรุปความหมายของการวัด และประเมินผลว่า การวัดผลเป็นการบอกเชิงปริมาณ หรือการตีค่าเป็นตัวเลขตามกฎเกณฑ์ การประเมินผล คือ กระบวนการพิจารณา ตัดสินคุณค่าของวัตถุ คน สิ่งของ หรือ การดำเนินงานว่า บรรลุความสำเร็จมากน้อยเพียงใด เก่งหรือไม่เก่ง ดีหรือไม่ดี โดยอาศัย ข้อมูลที่ได้มาจากการวัดเป็นหลัก

โนรี ใจใส (2552) ให้ความหมายว่า การวัดผล (Measurement) คือ กระบวนการที่จะได้มาซึ่งข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือ วิธีการวัดทางการศึกษาได้มากมายหลายวิธี การทดสอบ การสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน การสอบถาม สัมภาษณ์ การดูจากผลงานที่ส่ง และจากปฏิบัติการ การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวัดผลนี้ จะนำไปสู่ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) ต่อไป การประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการนำข้อมูลที่ได้จากการวัดผลมาตัดสินคุณค่า เช่น เมื่อทำการวัดผลในวิชาหนึ่งแล้วนักศึกษาได้คะแนนรวม 86 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน แล้วนำมาประเมินผล ตัดสินคุณค่าซึ่งถ้ามีการตั้งเกณฑ์ไว้ 85 คะแนน ถือว่าการประเมินผลอยู่ในระดับดีมาก (A)

จันทราณี สงวนนาม (2551) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้า ทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด ผลการประเมินจะช่วยให้ครูผู้สอนรู้ข้อบกพร่อง หรือความก้าวหน้าของผู้เรียน ทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้และวิธีการแก้ปัญหา หรือพัฒนาให้เหมาะสมได้

ธีรยุทธ พึ่งเที่ยร (2554, หน้า 277) ให้ทัศนะไว้ว่า การวัดและการประเมินผล ถือเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับกระบวนการเรียนการสอน เพราะจะทำให้ผู้บริหารทราบว่า ผลของการเรียนการสอนเป็นอย่างไร ผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับ จุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ โดยวัดและประเมินอย่างสม่ำเสมอเป็นระยะ ๆ ใช้วิธีวัดหลาย ๆ แบบ และวัดหลาย ๆ ด้าน

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553, หน้า 274-275) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล เป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของนักการศึกษาในระดับการศึกษาต่าง ๆ เพราะผลจากการวัดจะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครูและนักการศึกษา เพื่อใช้ปรับปรุง วิธีการสอน การแนะแนว เป็นต้น ผลของการสอบของนักเรียนที่ไม่ดี ไม่เพียงแต่แสดงความอ่อนของนักเรียนแต่ละคนเท่านั้น เพราะถ้าพิจารณาผลการสอบรวมทั้งโรงเรียน ก็จะแสดงถึงความบกพร่องในการสอนไม่ดีของครูด้วย และถ้าพิจารณาผลการสอบรวมทั้งในโรงเรียนก็จะแสดงถึงความบกพร่องในด้านการบริหารโรงเรียนของผู้อำนวยการ และคณะผู้บริหารอีกด้วย

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ให้ทัศนะว่า การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการ เก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

กรมวิชาการ(2544, หน้า 24) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพการเรียนเพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ ที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูล ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

จากความหมายของการวัดและประเมินผลที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การวัด และประเมินผล คือ การทดสอบความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถของนักเรียน ที่ผ่านการเรียนการสอนตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดขึ้น เพื่อตรวจสอบและวิเคราะห์ ผลการเรียนการสอน

ความสำคัญของการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน การสอนที่สมบูรณ์ จะต้องเริ่มที่การตั้งจุดมุ่งหมายของการสอน เตรียมเนื้อหา กิจกรรมและสื่อในเรื่องที่จะสอน สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ลงมือสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน นอกจากจะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนแล้ว การวัดและประเมินผล การเรียนการสอน ยังกระทำเพื่อจะได้ทราบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน ปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน และเพื่อตัดสินใจเลื่อนชั้น ดังนั้น การวัดผลและประเมินผลเป็นกิจกรรมทางวิชาการที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง การเรียนการสอนจะได้ผลดีเพียงไร หรือบรรลุจุดหมายหรือไม่ ย่อมทราบได้จากการวัดผลหรือประเมินผล หน้าที่ของผู้บริหารในด้านการวัดและประเมินผล คือ การส่งเสริมให้ครูรู้จักหลักการและวิธีการวัดผลและประเมินผล นอกจากนั้น ตัวผู้บริหารเองต้องมีความรู้ในเรื่องการวัดผลและประเมินผลด้วย เพราะจะได้เข้าใจและสามารถแนะนำครูผู้สอนได้ ผู้บริหารจะต้องช่วยบริการและอำนวยความสะดวกในการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลต่าง ๆ

สรุปว่า การวัดและประเมินผลเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนการสอน เพราะเป็นวิธีการที่จะทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนว่า เป็นอย่างไร ทำให้ทราบว่า การเรียนการสอนดีเพียงไร หรือบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ ดังนั้น ผู้บริหารต้องมีความรู้ในเรื่องการวัดผลและประเมินผลและอำนวยความสะดวกในการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลต่าง ๆ

ประโยชน์ของการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล เป็นสิ่งจำเป็นในกระบวนการเรียนการสอน มีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูอาจารย์ ทำให้ครูอาจารย์ทราบว่า ผลการเรียนของตนเองเป็นอย่างไรและจะได้แก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น
2. เพื่อปรับปรุงการเรียนของนักเรียนนักศึกษา นักเรียน นักศึกษา จะได้ทราบว่า ตนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนหรือไม่เพียงใด ซึ่งเป็นแนวทางในการปรับปรุงตนเอง
3. เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารงานในสถานศึกษา ทำให้ทราบสภาพที่แท้จริงของหลักสูตร โครงการสอน บันทึกการสอนที่นำมาสู่การปฏิบัติว่า ประสบปัญหาอย่างไร จะได้แก้ไข ปรับปรุงอย่างไร
4. เพื่อเป็นข้อมูลทางการศึกษาทั่วไป เช่น ผลการเรียนการศึกษาสำเร็จตามหลักสูตร เป็นแนวทางในการทำงานและศึกษาต่อ

5. เป็นหลักฐานด้านการศึกษาของสถานศึกษาในด้านการรับนักเรียนนักศึกษา ผลการเรียนรู้และการสำเร็จตามหลักสูตร

6. เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาในด้านผลการเรียน และการสำเร็จ การเรียนของนักเรียน นักศึกษา

สรุปว่า การวัดและประเมินผลทำให้ผู้สอนและผู้เรียนทราบข้อบกพร่องของตนเอง ผู้สอนก็ทราบว่า ผลการสอนของตนเองเป็นอย่างไร ผู้เรียนก็ทราบว่า ตนเองมีความรู้ ความเข้าใจเพียงใด ซึ่งจะเป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนาทั้งผู้สอนและผู้เรียน

5. ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความสำคัญ กับแหล่งเรียนรู้ไว้หลายประการดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 25 ที่ได้กล่าวถึงหน้าที่ของรัฐว่า “รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ” ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน หอศิลป์ พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะอุทยานวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้ และมาตรา 29 คือ ให้สถานศึกษาร่วมกับ บุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชน มีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 36) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติ ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ดังนี้

1. สํารวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง
2. จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง
3. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาองค์ความรู้ และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง
4. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และประสานความร่วมมือสถานศึกษา บุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษาในการการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ในและนอกโรงเรียนในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบครัวภูมิปัญญาท้องถิ่นจากแนวการปฏิบัติ การพัฒนา

แหล่งเรียนรู้ดังกล่าวมาผู้บริหารจะต้องจัดหาหนังสือให้มีในห้องสมุดตามความต้องการของครู และนักเรียน ส่งเสริมให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้ในและนอกโรงเรียนและส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา

ห้องสมุด (Library) เป็นสถานที่ที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน ในสถานศึกษา มาก เพราะเป็นศูนย์รวมของวิชาการทั้งปวง เพราะเป็นงานที่ส่งเสริม และให้บริการทางวิชาการทั้งกับครูอาจารย์ เป็นการส่งเสริมการสอนของครู เป็นสถานที่ ที่ครูใช้ศึกษาค้นคว้า เตรียมบทเรียนเพื่อการเรียนการสอน และเป็นสถานที่ที่นักเรียนสามารถ แสวงหาความรู้ ทั้งจากงานที่ครูมอบหมาย และความรู้ด้านอื่น ๆ ที่นักเรียนสนใจ รวมทั้ง เป็นสถานที่ปลูกฝังการรักการอ่านหนังสือ และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และความสามารถที่จะศึกษาค้นคว้า และเรียนรู้ด้วยตัวเองได้ นักการศึกษาได้ให้คำนิยาม หรือความหมายของห้องสมุดไว้ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2550, หน้า 81-82) ให้ความหมายไว้ว่า ห้องสมุด คือ สถานที่รวบรวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นแหล่งวิทยากร ความรู้ ความเห็นของนักปราชญ์ นักวิชาการ ห้องสมุดมีวัตถุประสงค์ 5 ประการ คือ

1. เพื่อให้การศึกษา เป็นแหล่งที่ให้การศึกษากับบุคลากรในสถานศึกษา ได้แก่ ครู อาจารย์ และนักเรียน
2. เพื่อความรู้และข่าวสาร ห้องสมุดที่ทันสมัย นอกจากจะเป็นที่รวบรวมตำรา หนังสือ และวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ แล้ว ยังเป็นแหล่งที่จะให้บริการในด้านข่าวสาร ความรู้ทั่วไป เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดป้ายแผ่นกระดานเพื่อปิดประกาศข่าวสารความรู้ใหม่ ๆ รวมทั้ง การจัดตั้งวิทยากร และการประชุมเพื่อเผยแพร่ความรู้และข่าวสาร
3. เพื่อการศึกษาค้นคว้า ห้องสมุดจะเป็นแหล่งหนังสืออ้างอิง ที่ใช้เป็นการค้นคว้า การทำวิจัย เป็นต้น
4. เพื่อความจรรโลงใจ เป็นแหล่งที่มีหนังสือบันเทิง หรือการจัดกิจกรรม การฉายภาพยนตร์ วีดิทัศน์เพื่อความจรรโลงใจ
5. เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ มีมุมที่จะจัดกิจกรรมต่าง ๆ และเป็นที่พักผ่อนคลาย จากการเรียนในห้องเรียน

ธีรยุทธ พึ่งเทียร (2554, หน้า 231) กล่าวถึงห้องสมุดว่า เป็นที่รวบรวม ของวิชาการทั้งมวล ที่ซึ่งครูและนักเรียนจะสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองได้

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550, หน้า 81-82) กล่าวว่า ห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวม จัดเก็บ และให้บริการวัสดุสารนิเทศ ความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้

ที่จำเป็น สำหรับครูอาจารย์และนักเรียนในโรงเรียน เป็นแหล่งที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มาศึกษาหาความรู้ เรียนรู้วิทยาการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมนิสัยใฝ่เรียน และมีนิสัยรักการอ่าน รักการอ่านหนังสือ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และความสามารถที่จะศึกษาค้นคว้า และเรียนรู้ด้วยตัวเองได้

จากความหมายของห้องสมุดที่กล่าวมา จึงสรุปได้ว่า ห้องสมุด หมายถึง แหล่งรวบรวมข้อมูลทางวิชาการ ข่าวสารที่ทันสมัย หลากหลาย และเหมาะสมแก่สมณภาวะ เพื่อเป็นสถานที่ค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติมนอกห้องเรียนของครูและนักเรียน ภายในโรงเรียน การบริการของห้องสมุดในสถานศึกษา

การบริการเป็นหัวใจสำคัญของงานห้องสมุด เพราะจะช่วยส่งเสริมงานด้านวิชาการในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ผู้ที่จะทำให้งานห้องสมุดดำเนินงานไปด้วยดี ก็คือบรรณารักษ์ งานบริการห้องสมุดแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. การบริการนักเรียนนักศึกษา นักเรียนจำเป็นต้องใช้ห้องสมุดเพื่อจะได้อ่านหนังสือต่าง ๆ ตามที่ครูอาจารย์มอบหมาย และอ่านเพื่อความรู้อันเป็นบั้นเฑาะงของตนเอง ห้องสมุดสามารถจัดบริการให้กับนักเรียนนักศึกษา คือ

1.1 ให้ยืมและให้ยืมโดยเสรี ห้องสมุดควรเปิดบริการตลอดเวลาทำการ

1.2 การแนะนำการใช้ห้องสมุด ได้แก่ การปฐมนิเทศนักเรียน นักศึกษา ให้เข้าใจและรู้จักการใช้ห้องสมุด รวมทั้งการจัดป้ายแนะนำ การจัดบัตรรายการห้องสมุด เพื่อให้ให้นักเรียนนักศึกษาได้ใช้ห้องสมุด

1.3 การบริการตอบคำถาม ในข้อสงสัยเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดแก่นักเรียน นักศึกษา การแนะนำการอ่านเพื่อให้ให้นักเรียนนักศึกษาได้อ่าน และเลือกหนังสือได้ตามต้องการ

2. การบริการครูอาจารย์ ครูอาจารย์ใช้ห้องสมุดเพื่อการค้นคว้าและการเรียนการสอน รวมทั้งการศึกษาเพิ่มเติมและแนะนำนักเรียนนักศึกษาในกรณีที่มอบหมายงานให้ไปศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง การบริการครูอาจารย์ควรปฏิบัติ ดังนี้

2.1 ให้ยืมและอ่านได้โดยเสรี

2.2 การทำรายชื่อหนังสือ ตำราที่จะเป็นประโยชน์กับการเรียนการสอน เช่น หลักสูตร คู่มือครู เป็นต้น

2.3 ให้ความร่วมมือในการเตรียมสถานที่เพื่อสะดวกแก่ครูอาจารย์ได้อ่าน รวมทั้งการจัดหนังสือที่ให้ความสะดวกในการค้นคว้า

2.4 บริการอื่น ๆ ตามความต้องการของครูอาจารย์ เช่น การยืมหนังสือ การแนะนำหนังสือใหม่ การจัดซื้อหนังสือตามความต้องการของครูอาจารย์

3. การให้บริการแก่บุคคลภายนอก ซึ่งถือว่า เป็นสมาชิกสมทบ ได้แก่ คิษย์เก่า ที่ต้องการยืมหนังสือ บุคคลภายนอกใกล้เคียงที่มาใช้หนังสือ เพื่อการศึกษาค้นคว้า และเพื่อความบันเทิง ห้องสมุดสามารถที่จะให้บริการได้โดยให้สมัครเป็นสมาชิกประเภทบุคคลทั่วไปหรือสมาชิกสมทบ และมีระเบียบ ว่าด้วย การยืมหนังสือตามที่ห้องสมุดกำหนด รวมทั้ง สามารถเก็บค่าบำรุงห้องสมุดได้

สรุปว่า การบริการห้องสมุดเป็นหัวใจของงานด้านห้องสมุด บรรณารักษ์ ต้องจัดซื้อหนังสือ จัดทำรายชื้อหนังสือ จัดเตรียมสถานที่ให้เหมาะสม แนะนำหนังสือใหม่ และให้บริการนักเรียน ครู และบุคคลภายนอก ในการอ่าน การค้นคว้า การยืมคืน

6. ด้านการนิเทศภายใน

การนิเทศมาจากคำภาษาอังกฤษว่า Supervision ตามรูปศัพท์ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และปรับปรุง ในพจนานุกรม หมายถึง การชี้แจง การแสดง และการจำแนก มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในไว้ ดังนี้

Goldhammer, Anderson and Krajewsk (1980) ได้สรุปคำจำกัดความการนิเทศไว้ว่าเป็นลักษณะงานที่มอบหมายให้ครูหรือผู้นิเทศที่จะกระตุ้นให้ครู หรือครูแนะแนวในสถานศึกษา ได้มีการพัฒนาในการที่จะนำวิธีการสอน สื่อการเรียนการสอนมาใช้ โดยเน้นถึงทักษะในการติดต่อสื่อสาร ปัจจุบันการนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามที่จะช่วยเหลือครูแก้ปัญหาช่วยเหลือครูในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างครูและนักเรียน

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550, หน้า3) ให้ความหมายว่า การนิเทศภายใน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนในอันที่จะก่อให้เกิดการร่วมมือ การช่วยเหลือแนะนำ และให้คำปรึกษาหารือเพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมการสอนได้ด้วยตนเอง อันจะส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, หน้า 223-224) กล่าวว่า การนิเทศภายใน หมายถึง การนิเทศที่มีการริเริ่มและจัดดำเนินการโดยบุคลากรภายในสถานศึกษา และในหลายโอกาสก็เชิญบุคลากรภายนอกเป็นวิทยากรร่วมโครงการ ดังนั้น การนิเทศภายใน จึงมีลักษณะ ดังนี้

1. บุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นผู้จัดดำเนินการ และเป็นเจ้าของโครงการ จัดตามความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษานั้น

2. การดำเนินงาน กระบวนการ กิจกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา การนิเทศถือเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์เพราะกระบวนการนิเทศที่จัดว่าเป็นศาสตร์ก็เพราะ

กระบวนการนี้เป็นปรัชญาที่แสวงหาความจริงความรู้ และคุณค่าในสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา ส่วนที่ว่าเป็นศิลปะก็เพราะต้องอาศัยเทคนิค วิธีการและมนุษย์สัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การติดต่อประสานงาน การจูงใจเพื่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษา การนิเทศมีความสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษา ก็เพราะเป็นรูปแบบของการบริหารการศึกษาที่ต้องการการมีส่วนร่วมของบุคคล เป็นลักษณะของการบริหารตามรูปแบบประชาธิปไตย การนิเทศใช้ลักษณะต่าง ๆ ของประชาธิปไตยมาดำเนินการ ได้แก่ การเคารพซึ่งกันและกัน การประชุมปรึกษาหารือกัน การให้ความร่วมมือและประสานงาน การร่วมมือแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

จันทราณี สงวนนาม (2551, หน้า 159) กล่าวว่า การนิเทศภายในเป็นการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการโดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูตลอดจนบุคลากรภายในสถานศึกษา ร่วมมือกันปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน อันจะนำมาซึ่งคุณภาพของสถานศึกษาและของผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ ซึ่งผู้รับการนิเทศ ได้แก่ ครูผู้สอน และบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน

อุดมศักดิ์ พลอยบุตร (2550, หน้า 181) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศภายในหมายถึง การสอนงาน มีการชี้แนะ (แนะนำ) มีการทำเป็นตัวอย่าง ส่งเสริมให้กำลังใจในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2545) ให้คำจำกัดความว่า การนิเทศภายในหมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูในโรงเรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนด

จากความหมายของการนิเทศภายในที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า การนิเทศภายในหมายถึง การปรึกษาหารือ การประชุม การให้คำแนะนำ ระหว่างผู้บริหารกับครูและครูกับครูภายในโรงเรียน และการที่ผู้บริหารสังเกตการสอนในชั้นเรียนของครู รวมทั้งการพาครูไปศึกษาดูงานนอกสถานที่และการสัมมนาวิชาการ เพื่อพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา

สังต์ อุทรานันท์ (2530, หน้า 118 อ้างอิงใน จรูญ จัวนาน, 2541, หน้า 15) ได้สรุปความมุ่งหมายที่สำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ประการ คือ 1) พัฒนาคน 2) พัฒนางาน 3) เพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ 4) เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ

1. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคน เป็นการนิเทศกระบวนการทำงานร่วมกันกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากร ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

ในด้านของเอกสารแนวทางการนิเทศภายใน ด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา อาชีวศึกษา

2. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนางาน การนิเทศการศึกษา มีเป้าหมายสูงสุด อยู่ที่ผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเหตุนี้ การนิเทศที่จัดขึ้นจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะ “พัฒนางาน” คือ การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่ดีขึ้น

3. การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ เป็นการนิเทศการศึกษา การสร้างการประสานสัมพันธ์ ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ซึ่งเป็นผลมาจากการทำงาน ร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งไม่ใช่เป็นการทำงานภายใต้ การถูกบังคับและคอยตรวจตราหรือคอยจับผิด

4. การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ หมายถึง การจัดกิจกรรม การนิเทศที่มุ่งให้กำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งถือว่า เป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญ อีกประการหนึ่งของการนิเทศ เนื่องจากขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคล มีความตั้งใจทำงาน หากนิเทศไม่ได้สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว การนิเทศ การศึกษาก็ย่อมประสบผลสำเร็จได้ยาก การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้เกิด ความเจริญงอกงามทางอาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู ช่วยในการเลือกและปรับปรุง วัตถุประสงค์ของการศึกษา

อารมณ ฉนวนจิตร (2555, หน้า 16-28) ได้รวบรวมจุดมุ่งหมายการนิเทศ ของนักการศึกษาไว้ ดังนี้ Stoller (1978, p. 4) ให้ข้อคิดว่า จุดหมายสำคัญของ Supervision คือ การช่วยครูให้นิเทศตนเอง (Self-Supervision) นิพนธ์ ไทยพานิช (2538, หน้า 17) ได้ระบุจุดมุ่งหมายสุดท้ายอดปลายทางของการนิเทศการศึกษา คือ การนิเทศการสอน และการนิเทศการสอนก็ควรจะเป็นการนิเทศโดยตรงต่อครู “ในห้องเรียน” จากความสำคัญ และจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอนที่ได้อ้างถึง ซึ่งนักการศึกษาทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศได้เสนอแนะไว้นั้น จะเห็นได้ว่า เป็นเรื่องของการนิเทศการสอน ทั้งนอกห้องเรียนและในห้องเรียน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก เราปฏิเสธไม่ได้เลยว่า การที่ครูได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นนั้น ผลจะไปปรากฏในการสอน ใน ห้องเรียน ดังนั้น การนิเทศการสอนจึงเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ มีเป้าหมายชัดเจน ที่จะปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการสอนของครู โดยต้องอาศัยองค์ประกอบ และวิธีการหลาย ๆ วิธีที่จะช่วยให้การนิเทศการสอนประสบผลสำเร็จ (อารมณ ฉนวนจิตร, 2551)

กิจกรรมการนิเทศภายใน

ในเรื่องของกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น มีผู้คิดค้นและรวบรวมไว้มากมาย หลายวิธี แต่ในที่นี้จะเสนอกิจกรรมการนิเทศเพียงบางส่วนที่น่าสนใจเท่านั้น

1. การประชุมก่อนเปิดภาคเรียนเป็นการประชุมครูทั้งหมดของโรงเรียน เพื่อเตรียมการให้พร้อมที่จะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในวันเปิดภาคเรียน โดยนำผลการปฏิบัติงานในภาคเรียนที่ผ่านมาไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในภาคเรียนต่อไป หัวข้อในการประชุมอย่างน้อยควรประกอบด้วย การประเมินผลงานในรอบปีที่ผ่านมา ปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมา การเตรียมการเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน การเตรียมการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ และการจัดครูเข้าชั้นเรียน โครงการที่จะดำเนินการในปี/ภาคเรียนต่อไป เป็นต้น

2. การสังเกตการสอนในชั้นเรียนเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างผู้บริหาร หรือครูที่ได้รับมอบหมายกับครูในโรงเรียน เพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหาการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียน แล้วนำข้อมูลที่เป็นที่ก หรือสังเกตได้ไปวิเคราะห์ และหาทางปรับปรุงพฤติกรรมการสอนร่วมกัน

3. จัดเอกสารหรือตำราทางวิชาการให้แก่ครูผู้สอนได้ศึกษา การนิเทศบางรูปแบบไม่สามารถให้ผู้รับการนิเทศรับรู้โดยตรงได้ เพราะปัญหาต่าง ๆ เช่น ความไม่รู้ งบประมาณ แต่การจัดหาเอกสาร ตำราทางวิชาการ ในเรื่องรายละเอียดต่าง ๆ ให้กับครูผู้สอนสามารถที่จะช่วยพัฒนาการสอนของครูผู้สอนได้อีกอย่างหนึ่ง ทำให้ครูมีความรู้สึกในทางที่ดีว่า ตนได้รับความไว้วางใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบจากผู้บริหาร และเป็นการเสริมแรงแก่ครู ถ้าหากการค้นคว้านั้นจะต้องนำความรู้ไปถ่ายทอดแก่เพื่อนครูอีกต่อหนึ่ง

4. การให้คำปรึกษาหารือเป็นกิจกรรมการนิเทศภายใน อีกอย่างหนึ่งที่โรงเรียนสามารถปฏิบัติได้ ปัญหาในการปรึกษาหารือ อาจแบ่งเป็นปัญหาส่วนตัว และปัญหาด้านการเรียนการสอน ซึ่งผู้นิเทศโดยเฉพาะผู้บริหารจำเป็นต้องให้คำปรึกษาหารือในปัญหาทั้ง 2 ส่วน การให้คำปรึกษาหารือ จะช่วยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและเป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูที่ดีวิธีหนึ่ง วิธีการให้คำปรึกษาหารือทำได้ทั้งใน 3 ลักษณะ คือ

4.1 บอกวิธีแก้ปัญหาโดยตรง

4.2 เสนอข้อมูลและช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถวิเคราะห์และหาทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง

4.3 อาจจะทำไปทั้ง 2 ลักษณะพร้อม ๆ กันก็ได้

5. สาธิตการสอน ในกรณีที่ครูมีปัญหาเกี่ยวกับการสอนในบางครั้ง ผู้บริหารโรงเรียนอาจนิเทศการสอน โดยวิธีสาธิตการสอน สิ่งสำคัญที่ควรระวัง และทำความเข้าใจ

กับผู้สังเกตการณ์การสาธิตการสอน ก็คือ การสาธิตการสอนครั้งนั้นไม่ใช่การสอนที่ดีที่สุด และผู้ชมการสอนไม่ใช่ผู้สาธิต ดังนั้น การเลียนแบบ วิธีและพฤติกรรมการสอนของผู้สาธิต จึงไม่ใช่พฤติกรรมการสอนที่ดีที่สุด เพราะพฤติกรรมการสอนที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้น เป็นพฤติกรรมการสอนที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของครูแต่ละคน ข้อควรคำนึงถึงในการสาธิตการสอน คือ ผู้สาธิตและผู้ชมและผู้ชมการสาธิตควรรู้ตัวล่วงหน้า เพื่อเข้าใจวัตถุประสงค์ร่วมกัน

6. การพาครูไปศึกษานอกสถานที่ การพาครูไปศึกษาดูงาน มีความประสงค์เพื่อให้ครูได้รับประสบการณ์ตรงและให้เกิดแนวความคิดที่จะเอาประสบการณ์ที่ได้รับมานั้น มาประยุกต์ใช้ในโรงเรียน จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบ โดยเฉพาะในเรื่องวัตถุประสงค์และกิจกรรมจะต้องชัดเจน มีการแจ้งวัตถุประสงค์ให้โรงเรียน หรือหน่วยงานที่จะไปศึกษาดูงานทราบ และถ้าเป็นไปได้ควรมอบหมายให้ครูผู้รับผิดชอบไปประสานงานด้วยตนเองก่อนการเดินทาง

7. การสนทนาวิชาการ เป็นกิจกรรมการนิเทศที่เป็นประโยชน์ และโรงเรียนสามารถดำเนินได้โดยไม่ต้องใช้งบประมาณ วิธีดำเนินการอาจใช้ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น ในช่วงเวลารับประทานอาหารกลางวันผู้บริหารโรงเรียนอาจขอร้องให้ครูได้จัดอาหารกลางวันมารับประทานร่วมกัน และในช่วงนี้ก็จะมีการมอบหมายให้ครูคนใดคนหนึ่งนำสนทนาวิชาการ การเลือกหัวข้อการสนทนาควรให้เป็นไปตามความต้องการของคณะครู ในกรณีที่หัวข้อการสนทนาเป็นเรื่องค่อนข้างยาก หรือเป็นเทคนิคเฉพาะเรื่อง โรงเรียนควรเชิญบุคคลภายนอกมาเป็นผู้นำการสนทนา

สรุปว่า กิจกรรมการนิเทศภายในนั้น มีการประชุมครูทั้งหมดก่อนเปิดภาคเรียน การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การให้คำปรึกษา การพาครูไปศึกษานอกสถานที่ และการสนทนาวิชาการ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้า ความหมายและแนวคิดทฤษฎี จากเอกสารของนักวิชาการต่าง ๆ มีรายงานการวิจัยที่มีลักษณะใกล้เคียงซึ่งสามารถนำมาใช้สนับสนุนการศึกษาในครั้งนี้ดังต่อไปนี้

กุลฑรี พิกุลแกม (2551, หน้า 105) ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

คำเบิ่ง รดลีสดา (2550, หน้า 57) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาภายในศูนย์เครือข่ายงานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติโดยภาพรวมด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ธวัชชัย สิงห์จันทร์ (2551) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1 ผลการศึกษา พบว่างานบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

นิตยา ดวงเข้ม (2554) ที่ได้วิจัย เรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 4 พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับรายชื่อได้ดังนี้ อันดับ 1 คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน

พระครูปลัดจันทน์ ทนฺตจิตฺโต (2555) ได้ทำการวิจัย การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ผลวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

พระมหาอภิสิทธิ์ จักรแก้ว (2553) ได้ทำการวิจัย การศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 1 ใน 6 ด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาและส่งเสริมด้านงานวิชาการ การจัดสื่อการเรียนรู้อื่นๆ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้อื่นๆ ผลการวิจัยทำให้ พบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ การบริหารหลักสูตร การพัฒนาและส่งเสริมงานด้านวิชาการ และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้อื่นๆ และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ การจัดการเรียนรู้อื่นๆและการจัดสื่อการเรียนรู้อื่นๆ

มาตรฐานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรมการศาสนา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 1) ที่ว่า คุณลักษณะของผู้เรียนมาตรฐานที่ 1 มีความรู้และทักษะพื้นฐานตามหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สามารถคิดอย่างเป็นระบบ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ และนำไปใช้ในการดำรงชีพได้อย่างเหมาะสม โดยมีตัวชี้วัด ดังนี้ ข้อ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์วัดผลและประเมินผลตามหลักสูตร และข้อ 5 ที่ว่า สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล เลือกประยุกต์ใช้ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

วัฒนา ปาละพันธ์ (2546) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศรีราชา จังหวัดชลบุรี เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนงานวิชาการ ด้านการบริหารงานวิชาการ การเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และงานทะเบียนนักเรียน ด้านการประเมินผลการจัดการงานวิชาการ ผลการวิจัย พบว่าความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของครูชาย ครูหญิง ครูที่มีประสบการณ์มากและครูที่มีประสบการณ์น้อย อยู่ในระดับมาก ในความสามารถในการบริหารงานวิชาการ

วิชิต บุญเลิศ (2553, หน้า 73) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดอุดร วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความเข้าใจและตระหนักต่อภารกิจสำคัญของโรงเรียน เพราะการเรียนการสอนเป็นงานหลักที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องทำ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมถูกต้องตามกระบวนการ ตลอดจนมีการอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริม ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

สมัย สมสงวน (2551, หน้า 14) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการและความพึงพอใจ ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า งานวัดและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

โสภา วงษ์นาคเพ็ชร (2553) ได้ทำการวิจัย การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และนิเทศการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ

ศุภรัตน์ ทรายทอง (2553) ได้ทำการวิจัย ผลการวิจัย พบว่า ครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีผู้ทำการวิจัยค่อนข้างมีน้อยและไม่ตรงประเด็น ผู้วิจัยจึงได้เสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อใช้ในการอ้างอิงให้เห็นถึงการบริหารงานวิชาการที่ได้ประเด็นตามที่ศึกษาทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศภายใน

งานวิจัยต่างประเทศ

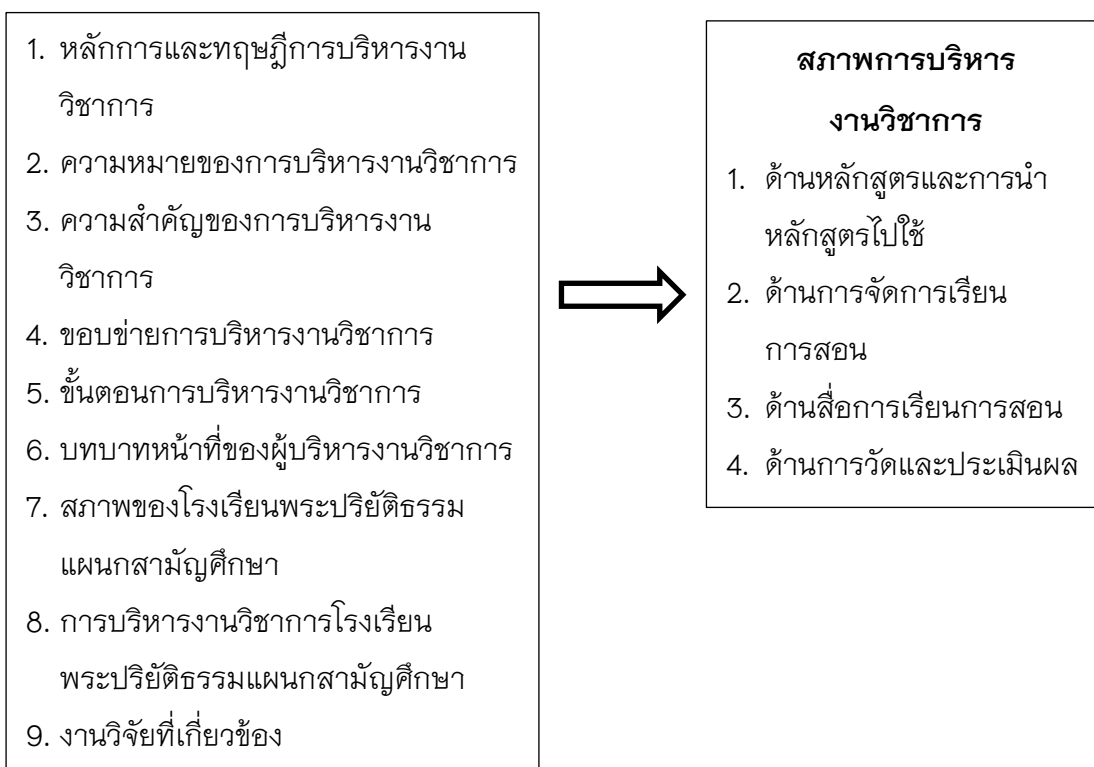
William (1971, p. 3909-A) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารของครูใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในรัฐอินเดียน่า ผลการวิจัย พบว่า ครูใหญ่มักมอบหมายความรับผิดชอบงานประเมินผลในหัวหน้าสายวิชาการ การใช้เวลาปรับปรุงการเรียนการสอน การเยี่ยมห้องเรียนและการประเมินผลมีจำกัดและน้อย ครูใหญ่ใช้วิธีการแนะนำครูมากกว่าการใช้วิธีการจัดอบรม ครูและนักเรียนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการประเมินผลและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การทำหน้าที่ของครูใหญ่ในการประเมินครู สังเกตการสอน การใช้แบบทดสอบ ได้รับการยอมรับระดับมาก

Mattox (1978, p. 6061-A) อ้างอิงใน เฉลียว ดีเย็น, 2530, หน้า 53) ได้ศึกษาถึงความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา พบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมาก คือ ความต้องการจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศและการประเมินผล และต้องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร

George A. Beauchamp (n.d. อ้างอิงใน วันเพ็ญ วรณโกมล, 2551, หน้า 107) ได้ให้ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ว่า หมายถึง การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ โดยประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญที่สุด คือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ครูได้มีการพัฒนาการเรียนการสอน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัย เรื่อง “การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)



ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย



บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 211 รูป/คน จาก 20 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามสภาพและแนวทางในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง อายุการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 6 ด้าน ตามที่กำหนดในขอบเขตการวิจัยด้านเนื้อหา มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบตามระดับความคิดเห็นของตน ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยปรับปรุงการให้คะแนนตามระดับความคิดเห็นจาก บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 102) ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงาน มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงาน มาก

3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงาน ปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงาน น้อย

1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงาน น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานวิชาการ ของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการ ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีลักษณะเป็นข้อคำถาม แบบปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกำหนด กรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ รวมทั้งศึกษาหลักการ รูปแบบ และวิธีการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาตำรา เอกสาร เกี่ยวกับวิธีการสร้างเครื่องมือการวิจัย ประเภท แบบสอบถาม

3. กำหนดกรอบประเด็นที่จะตั้งคำถามในแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมการบริหารงาน วิชาการทั้ง 6 ด้าน

4. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อทำการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงตามโครงสร้างให้เหมาะสม และความครอบคลุมเนื้อหา

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจาก อาจารย์ที่ปรึกษาแล้วจัดพิมพ์ใหม่ เพื่อเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

1.1 พระครูพิธาน พิพัฒนคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนเวียงชัยพิทยา โรงเรียน ในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

1.2 ดร.สมชัย กัณหะ รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเจติยหลวงวิทยา โรงเรียน ในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

1.3 นายวุฒิชัย ผ่องใส ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านใหม่ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ประถมศึกษาลำปาง เขต 3

เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามตามแบบวิธีของ ลิเคิร์ท โดยใช้เกณฑ์ของ สุมิตล ตีรกันันท์ (2546, หน้า 139) ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดเนื้อหาจริง
- 0 หมายถึง ไม่แนใจว่าข้อคำถามวัดเนื้อหาจริง
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่วัดเนื้อหาจริง

2. พิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ระดับ 0.5 ขึ้นไป นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปเรียบเรียงจัดพิมพ์ต้นฉบับใหม่ที่สมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งในครั้งนี้ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.81-1.00

3. นำแบบสอบถามฉบับปรับปรุงที่สมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้กับครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ไม่ใช่ประชากร 1 โรงเรียน จำนวน 30 รูป/คน

4. นำผลการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 99) จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลปรากฏว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 = 0.97

5. ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์แล้วนำแบบสอบถามไปใช้กับครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 211 รูป/คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อขออนุญาตให้บุคลากรตอบแบบสอบถาม โดยขอรวบรวมส่งกลับ

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนต่าง ๆ ด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 211 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.80

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนตรวจสอบความถูกต้องเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ นำไปใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทุกข้อคำถามเพื่อใช้ในการแปลความหมายทั้งรายข้อและรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง โดยใช้เกณฑ์การแปลผลความหมายจากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้

สภาพและปัญหา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

4.51–5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

3.51–4.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก

2.51–3.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง

1.51–2.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย

1.00–1.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

3. นำผลที่ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โดยใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยใช้การหาค่าความถี่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน และจำแนกการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยความถี่และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ โดยใช้สถิติแบบจำแนกการวิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามเพศ

รายการ	จำนวน (รูป/คน)	ร้อยละ
เพศ		
1) ชาย	157	74.40
2) หญิง	54	25.60
รวม	211	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นเพศชาย จำนวน 157 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 74.4 รองลงมา คือ เพศหญิง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามอายุ

รายการ	จำนวน (รูป/คน)	ร้อยละ
อายุ		
1) ต่ำกว่า 30 ปี	118	55.90
2) 31-40 ปี	52	24.60
3) 41-50 ปี	29	13.70
4) 51 ปีขึ้นไป	12	5.70
รวม	211	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี มากที่สุด จำนวน 118 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 55.90 รองลงมา เป็นช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 52 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 และต่ำที่สุด คือ ช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 12 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 5.70

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตามระดับการศึกษา

รายการ	จำนวน (รูป/คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	18	8.50
ปริญญาตรี	167	79.10
สูงกว่าปริญญาตรี	26	12.30
รวม	211	100.00

จากตาราง 4 พบว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้ตอบ แบบสอบถามมีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 167 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 79.10 รองลงมา คือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 26 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 12.30 และน้อยที่สุด คือ ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 18 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 8.50

ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามตำแหน่ง

รายการ	จำนวน (รูป/คน)	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ครู	192	91.00
ครูวิชาการ	19	9.00
รวม	211	100.00

จากตาราง 5 พบว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีตำแหน่งครู จำนวนมากที่สุด คือ 192 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 91.00 รองลงมา คือ ครูวิชาการ 19 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 9.00

ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตามประสบการณ์ในการทำงาน

รายการ	จำนวน (รูป/คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	87	41.20
5-10 ปี	60	28.40
11-15 ปี	32	15.20
16-20 ปี	19	9.00
มากกว่า 20 ปี	13	6.20
รวม	211	100.00

จากตาราง 6 พบว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี มากที่สุด จำนวน 87 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 41.20 รองลงมา คือ 5-10 ปี จำนวน 60 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 28.40 และต่ำที่สุด คือ มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 13 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 6.20

ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามขนาดโรงเรียน

รายการ	จำนวน (รูป/คน)	ร้อยละ
ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	86	40.80
ขนาดกลาง	90	42.70
ขนาดใหญ่	35	16.60
รวม	211	100.00

จากตาราง 7 พบว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปฏิบัติในโรงเรียนขนาดกลางมากที่สุด 90 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 42.70 รองลงมา คือ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 86 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 และน้อยที่สุด คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 35 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 16.60

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการ
พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
จำแนกการวิเคราะห์ ดังนี้

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปฏิบัติการ
บริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดเชียงรายโรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตน
ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	N = 211		ระดับปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร	3.80	0.76	มาก
2. มีส่วนร่วมในการประชุมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร	3.72	0.82	มาก
3. ผู้บริหารโรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรม ตามหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น	3.83	0.38	มาก
4. คณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากร ในโรงเรียนมีส่วนร่วมเสนอแนะในการจัดทำ หลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน	3.67	0.81	มาก
5. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูทำการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียน	3.82	0.83	มาก
6. โรงเรียนมีการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ ในการจัดการเรียนการสอนเมื่อสิ้นปีการศึกษา	3.74	0.89	มาก
รวมเฉลี่ย	3.76	0.60	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมมา แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย
โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
ข้อที่มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมตามหลักสูตร

สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.38) รองลงมา คือ โรงเรียน สนับสนุนให้ครูทำการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.83) และข้อที่ต่ำที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากร ในโรงเรียนมีส่วนร่วมเสนอแนะในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.81)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดเรียนการสอน	N = 211		ระดับปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.02	0.75	มาก
2. โรงเรียนได้พัฒนาบุคลากร (ครู) ด้านการเรียนการสอนโดยให้รู้จักใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย	3.79	0.86	มาก
3. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ใช้ห้องสมุดและสื่อไอทีในการจัดการเรียนการสอน	3.78	0.88	มาก
4. โรงเรียนได้สนับสนุนในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร	3.76	0.85	มาก
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามแนวคิดของผู้เรียน โดยการประยุกต์ความรู้ และแนวคิดที่ได้เรียนรู้มาใช้	3.90	0.86	มาก
6. การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถ ในการใช้ความคิดพิจารณา ตัดสินเรื่องราว ปัญหา ข้อเสนอต่าง ๆ อย่างรอบคอบ และมีเหตุผล	3.90	0.81	มาก
รวมเฉลี่ย	3.86	0.66	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการเรียนการสอนภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ ครูได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.75) รองลงมา คือ ครูได้จัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการใช้ความคิดพิจารณาตัดสินเรื่องราว ปัญหา ข้อเสนอต่าง ๆ อย่างรอบคอบ และมีเหตุผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.81) และข้อที่ต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้สนับสนุนในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.85)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา

ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	N = 211		ระดับปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิต ใช้อุปกรณ์ การสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรม ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้	3.83	0.84	มาก
2. โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนครูให้มี ความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอน เช่น การเลือกสื่อที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับเนื้อหา บทเรียน	3.81	0.80	มาก
3. โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูนำวัสดุท้องถิ่น เพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน เช่น การนำเอาวัสดุ ธรรมชาติที่มีในท้องถิ่นมาใช้ผลิตสื่อ	3.81	0.88	มาก
4. โรงเรียนมีการจัดฝึกอบรมครูเพื่อการผลิตสื่อ ประกอบการเรียนการสอน	3.81	0.87	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	N = 211		ระดับปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
5. โรงเรียนได้มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อนำผล ประเมินไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป	3.76	0.85	มาก
รวมเฉลี่ย	3.80	0.71	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด คือ โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิต ใช้อุปกรณ์การสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนด ในแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.84) รองลงมา คือ โรงเรียนได้สนับสนุนและส่งเสริมให้ครู นำวัสดุท้องถิ่นเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน เช่น การนำเอาวัสดุธรรมชาติที่มีในท้องถิ่นมาใช้ผลิตสื่ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.88) และข้อที่ต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อนำผลประเมินไปปรับปรุงพัฒนาต่อไปอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.85)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปฏิบัติการ
 บริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
 จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตน
 ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการวัดผลและประเมินผล

งานด้านการวัดผลและประเมินผล	N = 211		ระดับปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูมีความสามารถปฏิบัติ การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนตามที่ ระเบียบกำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย	3.99	0.77	มาก
2. โรงเรียนสนับสนุนในการสร้างและปรับปรุง เครื่องมือวัดผลให้มีมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพ	3.77	0.84	มาก
3. โรงเรียนมีการติดตามและตรวจสอบ การจัดทำ เอกสารการวัดผล และประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ	3.77	0.84	มาก
4. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูได้วัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนนักเรียนตามสภาพที่แท้จริง	3.83	0.72	มาก
5. โรงเรียนส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน เพื่อนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน	3.74	0.79	มาก
6. โรงเรียนมีการรายงานผลการเรียนและพฤติกรรม ที่ ควรแก้ไขของนักเรียน ให้ผู้ปกครองทราบ	3.76	0.89	มาก
รวมเฉลี่ย	3.80	0.71	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย
 โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
 มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้านการวัดผลและประเมินผล
 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
 ข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูมีความสามารถปฏิบัติการวัดผล
 และประเมินผลการเรียนการสอนตามที่ระเบียบกำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย อยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.77) รองลงมา คือ โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูได้วัดผลและประเมินผล
 การเรียนการสอนนักเรียนตามสภาพที่แท้จริง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.72)

และข้อที่ต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.79)

**ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปฏิบัติการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตน
ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้**

ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้	N = 211		ระดับปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. โรงเรียนจัดให้มีห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้หรือมุมหนังสือที่เหมาะสม และเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.69	0.83	มาก
2. โรงเรียนจัดหาเอกสาร หนังสือ สำหรับค้นคว้าหาความรู้ ให้เพียงพอ มีคุณภาพและทันสมัย	3.58	0.82	มาก
3. โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่	3.70	0.89	มาก
4. โรงเรียนมีการเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น สถานที่ บุคลากรที่สำคัญ และภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.65	0.94	มาก
5. โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในการ ค้นหา ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด	3.69	0.91	มาก
รวมเฉลี่ย	3.81	0.64	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีการปฏิบัติมากที่สุดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ โรงเรียนได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.89) รองลงมา คือ โรงเรียนได้ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในการค้นหา ข้อมูล

ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดและจัดให้มีห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้ หรือมุมหนังสือที่เหมาะสม และเพียงพอกับจำนวนนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.91) และข้อที่ต่ำที่สุด คือ โรงเรียนได้จัดหาเอกสาร หนังสือ สำหรับค้นคว้าหาความรู้ ให้เพียงพอ มีคุณภาพ และทันสมัย ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.82)

**ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปฏิบัติการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตน
ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการนิเทศภายใน**

ด้านการนิเทศภายใน	N = 211		ระดับปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. โรงเรียน จัดให้มีคณะกรรมการนิเทศภายใน	3.71	0.95	มาก
2. โรงเรียน สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่าง ผู้บริหารและครูเพื่อให้เกิดการ ยอมรับในการนิเทศ ภายใน	3.71	0.90	มาก
3. โรงเรียนจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน การนิเทศภายในโรงเรียน	3.64	0.89	มาก
4. โรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอ	3.58	1.00	มาก
5. โรงเรียนมีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหา และให้คำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอนแก่ครู	3.67	0.94	มาก
6. โรงเรียนมีการประเมินผลการนิเทศการเรียน การสอนเพื่อพัฒนา ปรับปรุงอยู่เสมอ	3.63	1.01	มาก
รวมเฉลี่ย	3.66	0.81	มาก

จากตาราง 13 พบว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านการนิเทศภายใน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติ ระดับมากที่สุด คือ โรงเรียนจัดให้มีคณะกรรมการนิเทศการศึกษา และสร้างความเข้าใจ

ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูเพื่อให้เกิดการยอมรับในการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.95) รองลงมา คือ ผู้บริหารได้มีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหา และให้คำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอนแก่ครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.94) และข้อที่ต่ำที่สุด คือ โรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 1.00)

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปฏิบัติการ

บริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตน

ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำแนกการวิเคราะห์รวมรายด้าน 6 ด้าน

การบริหารงานวิชาการ	N = 211		ระดับปฏิบัติ
	\bar{X}	S.D.	
1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.76	0.60	มาก
2. งานด้านการเรียนการสอน	3.86	0.66	มาก
3. งานด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	3.80	0.71	มาก
4. งานด้านการวัดผลและประเมินผล	3.80	0.71	มาก
5. งานห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้	3.81	0.64	มาก
6. งานด้านการศึกษาภายใน	3.66	0.81	มาก
รวมเฉลี่ย	3.78	0.68	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในภาพรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.64) และด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านการศึกษาภายใน ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.81)

**ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตน
ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**

การวิจัยเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตน
ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในครั้งนี้มีกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 211 รูป/คน
มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 211 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 100 และตอบคำถามตอนที่ 3
เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ และแนวทางในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตน
ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 196 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 92.89 ผู้วิจัยสามารถ
สรุปได้ ดังนี้

**ตาราง 15 แสดงแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านหลักสูตรและการนำ
หลักสูตรไปใช้**

ข้อเสนอแนะ/แนวทาง	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรพัฒนาครูในด้านการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อให้สอดคล้อง กับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดให้เหมาะสม	95	48.47
2. ควรส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมพัฒนาในการนำหลักสูตร ไปใช้ให้ถูกต้อง เหมาะสม	101	51.53
รวม	196	100.00

จากตาราง 15 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตน
ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ควรส่งเสริมให้ครูได้
รับการอบรมพัฒนาในการนำหลักสูตรไปใช้ให้ถูกต้อง เหมาะสม มีความสูงสุด จำนวน 101 รูป/คน
คิดเป็นร้อยละ 51.53 และรองลงมา คือ ควรพัฒนาครูในด้านการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อให้
สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดให้เหมาะสม จำนวน 95 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ
48.47

ตาราง 16 แสดงแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการจัดการเรียน
การสอน

ข้อเสนอแนะ/แนวทาง	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรส่งเสริม สนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่หลากหลาย	55	28.06
2. ควรพัฒนา อบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเทคนิควิธีการจัด การเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	54	27.55
3. ควรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน	45	22.95
4. ควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัด การเรียนการสอน	42	21.44
รวม	196	100.00

จากตาราง 16 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตน
ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรส่งเสริม สนับสนุนในการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีความถี่สูงสุด จำนวน 55 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ
28.06 และรองลงมา ควรพัฒนา อบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในเทคนิควิธีการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 54 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 27.55 และรายการที่มี
ค่าความถี่ต่ำสุด คือ ควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
จำนวน 42 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 21.44

ตาราง 17 แสดงแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการพัฒนาสื่อ
นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ข้อเสนอแนะ/แนวทาง	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรจัดหาสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยให้เพียงพอกับจำนวน นักเรียนและให้เกิดประโยชน์สูงสุด	70	35.71
2. โรงเรียนควรสนับสนุน จัดสรรงบประมาณในการผลิตสื่อ นวัตกรรม การเรียนรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอ	68	34.69
3. ควรส่งเสริม การอบรมเทคนิคการผลิตสื่อ นวัตกรรม อย่างหลากหลาย	58	29.60
รวม	196	100.00

จากตาราง 17 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตน
ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
ควรจัดหาสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนและให้เกิดประโยชน์สูงสุด
มีความถี่สูงสุด จำนวน 70 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 รองลงมา คือ โรงเรียนควรสนับสนุน
จัดสรรงบประมาณในการผลิตสื่อ นวัตกรรม การเรียนรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอ จำนวน
68 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 34.69 และรายการที่มีค่าความถี่ต่ำสุด คือ ควรส่งเสริม
การอบรมเทคนิค ผลิตสื่อ นวัตกรรมอย่างหลากหลาย จำนวน 58 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ
29.60

ตาราง 18 แสดงแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการวัด
และประเมินผล

ข้อเสนอแนะ/แนวทาง	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	101	51.53
2. ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การวัดผลให้เป็นแนวทางเดียวกัน	95	48.47
รวม	196	100.00

จากตาราง 18 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตน
ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการวัดและประเมินผล ควรส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัด
และประเมินผลตามสภาพจริง มีความถี่สูงสุด จำนวน 101 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ
51.53 รองลงมา คือ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การวัดผลให้เป็นแนวทางเดียวกัน จำนวน
95 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 48.47

ตาราง 19 แสดงแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านห้องสมุดและ
แหล่งเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ/แนวทาง	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการศึกษาห้องสมุดและ แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา	58	29.60
2. ควรส่งเสริมให้ครูนักเรียนใช้ห้องสมุดให้เกิดประโยชน์ต่อ การเรียนการสอน	76	38.77
3. ควรสนับสนุนงบประมาณการจัดกิจกรรมการศึกษา แหล่งเรียนรู้นอกสถานที่	62	31.63
รวม	196	100.00

จากตาราง 19 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านพัฒนาแหล่งเรียนรู้และห้องสมุด ควรส่งเสริมให้ครูนักเรียนใช้ห้องสมุดให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน มีความถี่สูงสุด จำนวน 76 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 38.77 รองลงมา คือ ควรสนับสนุนงบประมาณการจัดกิจกรรมการศึกษา แหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ จำนวน 62 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 31.63 และรายการที่มีค่าความถี่ต่ำสุด คือ ควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการศึกษาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา จำนวน 58 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 29.60

ตาราง 20 แสดงแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการนิเทศภายใน

ข้อเสนอแนะ/แนวทาง	ความถี่	ร้อยละ
1. สนับสนุนให้ครูมีการนิเทศกันเองระหว่างชั้นเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดกิจกรรม	54	27.55
2. ควรมีการจัดระบบและประเมินผลการนิเทศในสถานศึกษา	65	33.17
3. ควรจะมีการกำกับและติดตามผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	77	39.28
รวม	196	100.00

จากตาราง 20 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการนิเทศภายใน ควรจะมีการกำกับและติดตามผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง มีความถี่สูงสุด จำนวน 77 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 39.28 รองลงมา คือ ควรมีการจัดระบบและประเมินผลการนิเทศในสถานศึกษา จำนวน 65 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 33.17 และรายการที่มีค่าความถี่ต่ำสุด คือ สนับสนุนให้ครูมีการนิเทศกันเองระหว่างชั้นเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดกิจกรรม จำนวน 54 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 27.55

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยโดยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหา ข้อเสนอแนะ ในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) และคำถามปลายเปิดแบบความเรียง ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูในโรงเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดเชียงรายโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปีการศึกษา 2557 20 โรงเรียน จำนวน 211 รูป/คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 211 ชุด ได้รับคืน จำนวน 211 ชุด คิดเป็น

ร้อยละ 100 วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ(Percentages) ค่าเฉลี่ยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะไว้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากที่สุด จำนวน 157 รูป/ คน คิดเป็นร้อยละ 74.40 รองลงมา คือ เพศหญิง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 25.60
2. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงอายุ ต่ำกว่า 30 ปี มากที่สุด จำนวน 118 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 55.9 รองลงมา เป็นช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 52 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 29 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 13.70 และต่ำที่สุด คือ ช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 12 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 5.70
3. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 167 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 79.10 รองลงมา คือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 26 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 12.30 และต่ำสุด คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 18 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 8.50
4. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี มากที่สุด จำนวน 87 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 41.20 รองลงมาคือ 5-10 ปี จำนวน 60 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 28.40 และต่ำที่สุด คือ มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 13 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 6.20
5. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งครู จำนวนมากที่สุด คือ 192 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 91.00 รองลงมา คือ ครูวิชาการ 19 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 9.00
6. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ที่โรงเรียนขนาดกลางมากที่สุด 90 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 42.70 รองลงมา คือ ปฏิบัติงานอยู่ที่โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 86 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 และน้อยที่สุด คือ ปฏิบัติงานอยู่ที่โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 35รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 16.60

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย

โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและด้านการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับมาก ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับมาก และด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านการนิเทศ ภายใต้อยู่ในระดับมาก

แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

จากการวิเคราะห์แนวทางในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สรุปได้ ดังนี้ คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ คือ ควรพัฒนาครู ในด้านการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดให้เหมาะสม ส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมพัฒนาในการนำหลักสูตรไปใช้ให้ถูกต้อง เหมาะสม ควรมีการนิเทศ ติดตามผลในการนำหลักสูตรไปใช้และควรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น และท้องถิ่น ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ ควรส่งเสริม และสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ควรพัฒนา อบรมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา คือ ควรจัดหาสื่อ ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และให้เกิดประโยชน์สูงสุด โรงเรียนควรสนับสนุน จัดสรรงบประมาณในการผลิตสื่อ นวัตกรรม การเรียนรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอ ควรส่งเสริมการอบรมเทคนิคการผลิตสื่อ นวัตกรรม ควรใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ด้านการวัดและประเมินผล คือ ควรส่งเสริมให้ครู ดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการวัดผลให้เป็น แนวทางเดียวกัน ควรใช้เครื่องมือและเทคนิคการประเมินผลอย่างหลากหลาย ด้านพัฒนา แหล่งเรียนรู้/ห้องสมุดคือ ควรส่งเสริมให้ครู นักเรียน ใช้ห้องสมุดให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน การสอน ควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการศึกษาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ทั้งในและ นอกสถานศึกษา และควรสนับสนุนงบประมาณการจัดกิจกรรมการศึกษาแหล่งเรียนรู้ นอกสถานที่ให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการนิเทศ การศึกษา คือ สนับสนุนให้ครูมีการนิเทศกันเองระหว่างชั้นเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ในการจัดกิจกรรม ควรมีการจัดระบบและประเมินผลการนิเทศในสถานศึกษา และควรจัดทำแผนปฏิบัติการและดำเนินการนิเทศในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และควรจะมีการกำกับและติดตามผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยข้างต้น มีประเด็นที่น่าสนใจและสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจหลักของการบริหารโรงเรียน ส่วนงานอื่นเป็นปัจจัยสนับสนุนส่งเสริมงานวิชาการให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาอภิสิทธิ์ จักรแก้ว (2553) ได้ทำการวิจัยการศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 1 ใน 6 ด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาและส่งเสริมด้านงานวิชาการ การจัดสื่อการเรียนรู้อ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ผลการวิจัยทำให้พบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก

จากการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำทางวิชาการมีความตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการจึงสามารถบริหารงานวิชาการของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูปลัดจันทน์ ทนฺตจิตฺโต (2555) ได้ทำการวิจัย การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ผลวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ด้าน คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ตามลำดับ ซึ่งนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

จากผลการวิจัยด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า โดยภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการ ด้านนี้อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้เห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ มีการดำเนินงานที่จะส่งผลกับหลักสูตรสถานศึกษาโดยตรงและผู้บริหารยังได้สนับสนุนให้ครูทำการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร มีส่วนร่วมในการประชุมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรผู้บริหารโรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมตามหลักสูตร สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมเสนอแนะในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน โรงเรียนสนับสนุนให้ครูทำการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียน โรงเรียนมีการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเมื่อสิ้นปีการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คำเบ็ง รหัสิตา (2550, หน้า 57) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาภายในศูนย์เครือข่ายการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติโดยภาพรวม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย สิงห์จันทร์ (2551) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า งานบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภา วงษ์นาคเพ็ชร (2553) ได้ทำการวิจัยการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และนิเทศการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในการปฏิบัติระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้พัฒนาบุคลากร (ครู) ด้านการเรียนการสอน

โดยให้รู้จักใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ใช้ห้องสมุด และสื่อไอทีในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนได้สนับสนุนในการพัฒนากระบวนการเรียน การสอน ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร ครูได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตาม แนวคิดของผู้เรียนโดยการประยุกต์ความรู้และแนวคิด ที่ได้เรียนรู้มาใช้ ได้การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการใช้ ความคิดพิจารณา ตัดสินเรื่องราว ปัญหา ข้อสงสัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ และมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรมการศาสนา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 1) ที่ว่า คุณลักษณะของผู้เรียนมาตรฐานที่ 1 มีความรู้ และทักษะพื้นฐานตามหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สามารถคิดอย่างเป็นระบบ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์และนำไปใช้ในการดำรงชีพได้อย่างเหมาะสม โดยมีตัวชี้ วัดดังนี้ 1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์วัดผลและประเมินผลตามหลักสูตร และข้อ 5 ที่ ว่า สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล เลือกประยุกต์ใช้ข้อมูลได้ อย่างเหมาะสม และนำไปแก้ปัญหาได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิต บัญเลิศ (2553, หน้า 73) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความเข้าใจและตระหนักต่อภารกิจสำคัญของโรงเรียน เพราะการเรียนการสอนเป็นงานหลักที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องทำ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เหมาะสมถูกต้องตามกระบวนการตลอดจนมีการอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่งเสริม ให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยวิธีการที่หลากหลายและ ศุภรัตน์ ทราญทอง (2553) ได้ทำการวิจัย ผลการวิจัย พบว่า ครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ดวงเข้ม (2554) ที่ได้วิจัย เรื่อง สภาพการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขิรัมย์ เขต 4 พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับรายชื่อได้ ดังนี้ อันดับ 1 คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน

3. ด้านพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จากผลการวิจัยด้านพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูผู้สอนผลิต ใช้อุปกรณ์ การสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนครูให้มีความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอน เช่น

การเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูนำวัสดุท้องถิ่นเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน เช่น การนำเอาวัสดุธรรมชาติที่มีในท้องถิ่นมาใช้ผลิตสื่อ โดยที่โรงเรียนมีการจัดฝึกอบรมครูเพื่อการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน และได้มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อนำผลประเมินไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลทรี พิภุณแกม (2551, หน้า 105) ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

4. ด้านการวัดผลและประเมินผล

จากผลการวิจัยด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมัย สมสงวน (2551, หน้า 14) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการและความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า งานวัดและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และ Mattox (1987, p. 6061-A) ได้ศึกษาถึงความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนในรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา พบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมาก คือ ความต้องการจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศและประเมินผลและต้องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร และ William (1971, p. 3909-A) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารของครูใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในรัฐอินเดียน่า ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่มักมอบหมายความรับผิดชอบงานประเมินผลในหัวหน้าสายวิชาการ การใช้เวลาปรับปรุงการเรียนการสอน การเยี่ยมห้องเรียนและการประเมินผลมีจำกัดและน้อย ครูใหญ่ใช้วิธีการแนะนำครูมากกว่าการใช้วิธีการจัดอบรม ครู และนักเรียน ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการประเมินผลและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การทำหน้าที่ของครูใหญ่ในการประเมินครูสังเกตการสอน การใช้แบบทดสอบ ได้รับการยอมรับระดับมาก นอกจากนี้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนยังมีความสำคัญดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 130) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดผล ประเมินผล มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ดังนี้ คือ เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำกับ ติดตามกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือผลักดันหรือกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการเรียนรู้จากการที่โรงเรียนมีการปฏิบัติในด้านนี้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูมีความสามารถปฏิบัติการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนตามที่ระเบียบกำหนด

ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และสนับสนุนในการสร้างและปรับปรุง เครื่องมือวัดผลให้มีมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพ มีการติดตามและตรวจสอบ การจัดทำเอกสารการวัดผลและประเมินผล อย่างสม่ำเสมอ ได้ส่งเสริมให้ครูได้วัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนนักเรียนตามสภาพที่ แท้จริงและยังได้ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อนำผลมาปรับปรุง การเรียนการสอน มีการรายงานผลการเรียนและพฤติกรรมที่ควรแก้ไขของนักเรียน ให้ผู้ปกครองได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้

จากผลการวิจัยด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า โรงเรียนได้จัดให้มีห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ หรือมุมหนังสือที่เหมาะสม และเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนดำเนินการอย่างเป็นระบบ และมีคุณภาพเพื่อจัดกิจกรรมที่หลากหลายและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน จัดหา เอกสาร หนังสือ สำหรับค้นคว้าหาความรู้ ให้เพียงพอ มีคุณภาพและทันสมัย และโรงเรียน ได้ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีการเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น สถานที่ บุคลากรที่สำคัญ และภูมิปัญญาท้องถิ่น และสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในการ ค้นหา ข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุด ดังที่ กระทรวงศึกษา (2547, หน้า 3) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เป็นการใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ให้เกิดคุณค่าต่อการเรียนรู้ อย่างแท้จริง อีกทั้งเพื่อสนับสนุนการจัดและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับท้องถิ่น และเป็นระบบ

6. ด้านการนิเทศภายใน

จากผลการวิจัยด้านการนิเทศภายใน พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้ดำเนินการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยจัดให้มี คณะกรรมการนิเทศภายในสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูเพื่อให้เกิด การยอมรับในการนิเทศภายใน โรงเรียนจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายใน โรงเรียน และดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ มีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบ ปัญหาและให้คำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอนแก่ครู มีการประเมินผลการนิเทศ การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิต บุญเลิศ (2553, หน้า 74) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญต่องานนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก

โดยมุ่งช่วยเหลือ พัฒนา ปรับปรุงให้มีคุณภาพโดยการร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน ใช้เหตุผล แก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมีการร่วมกันวางแผนนิเทศภายใน โรงเรียน จัดทำเครื่องมือนิเทศให้มีมาตรฐาน นิเทศภายในตามแผนที่กำหนดและบันทึก การนิเทศไว้เป็นหลักฐานตลอดจนมีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ และ Mattox (1978, p. 6061-A) ได้ศึกษาถึงความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา พบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมาก คือ ความต้องการจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศและการประเมินผล และต้องการปรับปรุงการจัดการเรียน การสอนและการพัฒนาหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก จึงแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องต่างมุ่งเน้น งานวิชาการ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา จึงทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านการนิเทศภายในมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช กุมารี จึงให้ความสำคัญกับการนิเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นการเรียนการสอน อาจจัดทำ ในรูปแบบคณะกรรมการนิเทศเพื่อให้คุณภาพผู้เรียนดีขึ้น

2. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ควรปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ให้คุณภาพทางการศึกษาพัฒนาไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะ แผนกสามัญศึกษาต้องให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงรายโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตน ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านผู้เรียนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงรายโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตน ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

3. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงรายโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี



บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: เมธีทีปส์.
- กรมการศาสนา. (2521). เอกสารสำหรับใช้ประกอบการพิจารณา เรื่อง การศึกษา
ของคณะสงฆ์. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- กรมวิชาการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**.
กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**
(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542**
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). **การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน**. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร**
แกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: สำนักงานวิชาการ
และมาตรฐานการศึกษา.
- กุลทวี พิกุลเกษม. (2551). **การบริหารวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา**
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์
กศม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- คำเบ็ง รณสีดา. (2550) **สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาภายใน**
ศูนย์เครือข่ายจวนศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- จรรยา จัวนาน. (2541). **การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา**. ปัตตานี: ภูริปริ้นท์ซอพ.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). **การพัฒนาหลักสูตร หลักการและการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ:
อลีน.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

- เฉลียว ดิยีน. (2530). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษากับการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ คศ.ม.,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชูศรี สุวรรณโชติ. (2544). **หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- ถนอมรัตน์ สิทธิเสณี. (2550). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาล
เมืองกระทุ่มแบน. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- ธวัชชัย สิงห์จันทร์. (2551). **แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยาเขต 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- ธำรง บัวศรี. (2544). **ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
ชนัชการพิมพ์ .
- ธีรยุทธ พึ่งเทียร. (2554). **คู่มือประกอบการบรรยาย การบริหารการศึกษาระดับ
2554**. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- ธเนศ ขำเกิด. (2541). คุณภาพการศึกษาต้องพัฒนาทั้งระบบ. **วารสารวิชาการ กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ**, 1(12), 19-28.
- นวลจิตต์ ชาวศิริพิงศ์. (2544). **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**.
กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- นิตยา ดวงเข้ม. (2554). **สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4**. วิทยานิพนธ์ ค.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- นิพนธ์ ไทยพานิช. (2538). **เทคนิคการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โนรี ใจใส. (2552). **คู่มือการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้**. สุราษฎร์ธานี:
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). **การพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: แอคทีฟ พริน.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). **หลักการนิเทศ**. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2550). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ:
ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พระครูปลัดจ๋านง ทนตจิตฺโต. (2555). **ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ
ด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
จังหวัดนครพนม**. วิทยานิพนธ์ พศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
อยุธยา.
- พระมหาอภิรักษ์ จักรแก้ว. (2553). **การศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน
พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
กลุ่ม 1**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พระราชวรมนี. (2521). **การศึกษาของคณะสงฆ์ไทยในปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2550). **การจัดและการบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2545). **การประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน**.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รุจิรี ภู่อาระ และจันทราณี สงวนนาม. (2545). **การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา**.
กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- วันเพ็ญ วรรณโกมล. (2551). **การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ:
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- วัฒนา ปาละพันธ์. (2546). **ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนศรีราชา จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วิชัย ธรรมเจริญ. (2541). **คู่มือการปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา**.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- วิชุด บุญเลิศ. (2553). **ปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1**. วิทยานิพนธ์
ศษ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ศุภรัตน์ ทรายทอง. (2553). **การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการและความผูกพัน
ต่อโรงเรียนของครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า
จังหวัดพังงา**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.

- สมวงษ์ แปลงประสพโชค. (2544). **การสอนคณิตศาสตร์บูรณาการกับภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนปรางโมชวิทยารามอินทรา.** กรุงเทพฯ: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏพระนคร..
- สมเดช สีแสง. (2550). **คู่มืองานวิชาการ โรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ.** ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนา.
- สังัด อุทรานันท์. (2532). **การสังเคราะห์งานวิจัยทางการนิเทศการศึกษาในประเทศไทย.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สถิตชัย วรานนท์วณิช. (2553). **ผู้บริหารและการบริหารสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคง.
- สมัย สมสงวน. (2551). **ความต้องการและความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2528). **ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2544). **การปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนนอรร่อง.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุมิตร คุณานุกร. (2540). **การบริหารโรงเรียนด้านวิชาการ.** กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สุวิมล ตีรกันันท์. (2546). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุราษฎร์ พรหมจันทร์. (2550). **ยุทธวิธีการเรียนการสอนวิชาเทคนิค (ฉบับปรับปรุง).** กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- โสภา วงษ์นาคเพ็ชร์. (2553). **การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). **หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 5).** กรุงเทพฯ: โอเอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
- อารมณ ฉนวนจิตร. (2551). **วิชา TL713 การนิเทศการสอนและประสบการณ์ภาคสนาม ในการนิเทศการสอนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาโท.** กรุงเทพฯ: สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อารมณ ฉนวนจิตร. (2555). **การนิเทศการสอนและการสอนเพื่อพัฒนาค่านิยมและจริยธรรม.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อุดมศักดิ์ พลอยบุตร. (2550). **การนิเทศภายในภาคปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ.**

ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

Goldhammer, R., Anderson, R. H. and Krajewski, R. J. (1980). **Clinical Supervision.**

NewYork: Holt Rinchartam Winston.

Mattox, D. (1978). A study of Inservice Needs of Illinois Public School Elementary.

Dissertation Abstracts International, 12(1), 6061–A.

Williams, C. O. (1971). An In dept Investingation of Implicit tasks performed by

selected Indiana junior high shool principal. **Dissertation Abstract**

International, 39(9). 3909–A.

Stoller, P. (1978). **The taste of ethnographic things: the senses in anthropology.**

United Stated of America: University of Pennsylvania Press.





ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

1. แบบสอบถามชุดนี้ มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการ

2. ข้อมูลที่ท่านตอบไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่อย่างใด ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริง เพื่อให้ผลการวิจัยนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นางนงค์พร ดีป่าละ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม**คำชี้แจง** โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่า 30 ปี 30-39 ปี 40-49 ปี 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิ

 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

4. ตำแหน่ง

 ครู ครูวิชาการ

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

 ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี 11-15 ปี 16-20 ปี มากกว่า 20 ปี

6. ขนาดโรงเรียน

 ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 รูป) ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนระหว่าง 121-300 รูป) ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 รูปขึ้นไป)

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการบริหารให้ตรงกับสภาพการบริหารงานวิชาการ

ผู้วิจัยกำหนดระดับไว้ 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้					
1.1 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร					
1.2 มีส่วนร่วมในการประชุมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร					
1.3 ผู้บริหารโรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมตามหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น					
1.4 คณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมเสนอแนะในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน					
1.5 โรงเรียนสนับสนุนให้ครูทำการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียน					
1.6 โรงเรียนมีการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเมื่อสิ้นปีการศึกษา					

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
2. งานด้านการเรียนการสอน					
2.1 ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
2.2 โรงเรียนได้พัฒนาบุคลากร (ครู) ด้านการเรียนการสอนโดยให้รู้จักใช้ เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย					
2.3 โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ใช้ห้องสมุดและสื่อไอทีในการจัดการเรียนการสอน					
2.4 โรงเรียนได้สนับสนุนในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร					
2.5 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามแนวคิดของผู้เรียนโดยการประยุกต์ความรู้ และแนวคิดที่ได้เรียนรู้มาใช้					
2.6 การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถ ในการใช้ความคิด พิจารณา ตัดสินเรื่องราว ปัญหา ข้อเสนอต่าง ๆ อย่างรอบคอบ และมีเหตุผล					

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน					
3.1 โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูผู้สอน ผลิต ใช้อุปกรณ์ การสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหา และ กิจกรรมที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้					
3.2 โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนครูให้มี ความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอน เช่น การเลือกสื่อที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับเนื้อหา บทเรียน					
3.3 โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูนำวัสดุท้องถิ่น เพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน เช่น การนำเอา วัสดุธรรมชาติที่มีในท้องถิ่นมาใช้ผลิตสื่อ					
3.4 โรงเรียนมีการจัดฝึกอบรมครูเพื่อการผลิตสื่อ ประกอบการเรียนการสอน					
3.5 โรงเรียนได้มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อนำ ผลประเมินไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป					

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
4. ด้านการวัดและประเมินผล					
4.1 โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูมีความสามารถปฏิบัติการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนตามที่ระเบียบกำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
4.2 โรงเรียนสนับสนุนในการสร้างและปรับปรุงเครื่องมือวัดผลให้มีมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพ					
4.3 โรงเรียนมีการติดตามและตรวจสอบ การจัดทำเอกสารการวัดผล และประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ					
4.4 โรงเรียนส่งเสริมให้ครูได้วัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนนักเรียนตามสภาพที่แท้จริง					
4.5 โรงเรียนส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน					
4.6 โรงเรียนมีการรายงานผลการเรียนและพฤติกรรมที่ควรแก้ไขของนักเรียน ให้ผู้ปกครองทราบ					

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
5. งานห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้					
5.1 โรงเรียนจัดให้มีห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้ หรือมุมหนังสือที่เหมาะสม และเพียงพอกับ จำนวนนักเรียน					
5.2 โรงเรียนจัดหาเอกสาร หนังสือ สำหรับค้นคว้า หาความรู้ให้เพียงพอมีคุณภาพและทันสมัย					
5.3 โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้					
5.4 โรงเรียนมีการเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น สถานที่บุคลากรที่สำคัญ และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
5.5 โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ในการ ค้นหา ข้อมูลทรัพยากร สารสนเทศในห้องสมุด					

สภาพการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
6. ด้านการนิเทศภายใน					
6.1 โรงเรียน จัดให้มีคณะกรรมการนิเทศภายใน					
6.2 โรงเรียน สร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อให้เกิดการยอมรับในการนิเทศภายใน					
6.3 โรงเรียนจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน					
6.4 โรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
6.5 โรงเรียนมีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำ ด้านการจัดการเรียนการสอนแก่ครู					
6.6 โรงเรียนมีการประเมินผลการนิเทศการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ					



ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

.....
.....
.....
.....

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

.....
.....
.....
.....

3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

.....
.....
.....
.....

4. ด้านการวัดและประเมินผล

.....
.....
.....
.....

5. ด้านพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

6. ด้านการนิเทศการศึกษา

.....

.....

.....

.....

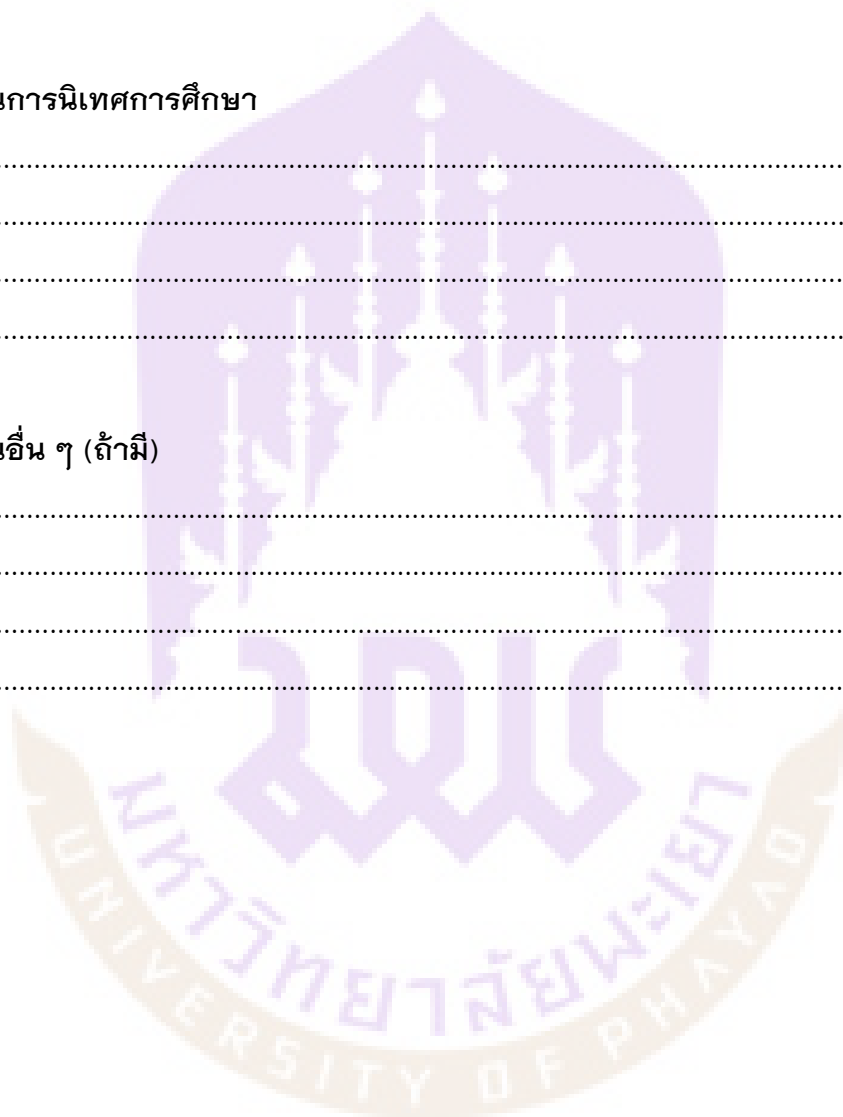
7. ด้านอื่น ๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....





ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

